

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2030, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate/
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
podeljka in dneva po prazniku

Naša trgovska mornarica

Naša trgovska mornarica je sicer že stara, vendar pa v bivši Avstro-ogrski ni igrala skoraj nobene vloge, zakaj v Avstriji je bilo središče pomorske trgovine v Trstu, kateremu je daleč za njim sledila šele Reka. Reka se je celo hitreje razvijala kakor Trst, to pa radi stremjenja Ogrske, da se čimprej osamosvoji; vendar Trst še oddaleč ni mogla doseči. Dalmacija pa je Avstrija znanemarlja, kljub temu pa je postal Dubrovnik sedež važnih plovbenih podjetij. Avstrijska trgovska mornarica je imela po Lloydovem registru 1.011.000 ton. Ogromna večina te trgovske mornarice je bila usidrana v Trstu in na Reki in je torej naravno pripadla Italiji. Ko je po vojni prišlo do delitve avstro-ogrskega trgovskega brodogoja, je Italija vzela največ, nam pa je ostalo le nekaj nad 100.000 ton (dogovor Trumbić-Bertolini). Tako je prišlo do tega, da je italijanska trgovska mornarica imela leta 1922. 2.886.000 ton v primeri s 1.522.000 tonami leta 1913, Jugoslavija pa komaj 81.000 ton. Italija je sicer s tem povečanjem tonaže veliko pridobila, vendar pa za Italijo to ni bila sreča, kajti promet kljub pridobitvi novega ozemlja ni tako narasel, da bi lahko zaposlil prirastek brodogoja. K temu je prišlo dejstvo, da je svetovno ladjedelstvo v prvih povojnih letih z mrzlično naglico izpolnilo vse vrzeli, ki so nastale med vojno zlasti radi pomorske vojne. Tako vidimo, da je svetovna tonaža narasla od 46.970.000 ton leta 1913 na 64.370.000 ton leta 1922. Toda temu velikemu povečanju tonaže ni odgovarjalo primerno povečanje obsega svetovne trgovine, kar se je pokazalo zlasti tedaj v dobi gospodarske krize, ko je v pristaniških usidranjih na stotine tozov nezaposlenih ladij. Začetkom leta 1931 je stalo v pristaniških nad 8 milijonov ton nezaposlenih ladij, od tega v Italiji sami skoraj polovica milijona ton.

Kakor smo že omenili, je naša država dobila od Avstrije majhno trgovsko mornarico (114.000 ton) in še to večinoma stare, manjše ladje, ki so služile le za obalno plovo. Toda naša država je doživela v povojnih letih velik gospodarski razvoj, ki se je naravno raztezal tudi na pomorsko trgovino. Zato vidimo, da je tonaža našega brodogoja po vojni stalno naraščala in dosegla na koncu leta 1929 (to leto je zadnje, za katero imamo statistike) skoraj 300.000 ton, do konca 1930 pa je narasla na 330.000 ton. Razvoj pa gre še dalje in naša trgovinska mornarica se stalno povečuje. To povečanje na eni strani zadaja skrbni Italiji, ki ima še vedno velik delež na naši zunanji trgovini: od vsega prometa v naših pristaniških, ki je znašal 1929 29,9 milijonov ton, je bilo italijanskih ladij za 5,5 milijonov ton. Na drugi strani pa vidimo, da je naša trgovska mornarica v primeri z italijansko prav majhna, kajti Italija je imela sredi leta 1930 3.362.000 ton. Trajalo bo še dolgo časa, preden bomo dosegli tako visoko stanje, kakor ga je imela pred vojno Avstro-ogrska.

Zdi se nam pa tudi potrebno, da podčrtamo velik pomen pomorske trgovine. Ni treba govoriti o velikem pomenu morja za vsako gospodarstvo. Ves promet v naših pristaniških je znašal skoraj 3 milijone ton; od tega pa je bilo prometa za inozemstvo nad 2,4 milijone ton. Od vsega našega izvoza, ki je znašal leta 1929. 5,33 milijonov ton, je šlo po morju 1.800.000 ton. Ves uvoz je znašal 1.672.000 ton, po morju pa ga je prišlo 618.000 ton. Ze iz teh podatkov vidimo, kako važno vlogo igra morje v našem gospodarstvu. Pri vsem tem pa moramo še upoštevati, da naša pristanišča še niso tako zgrajena, da bi se v njih lahko razvijal še večji promet. Poglejmo samo Sušak, ki je vedno prenapolnjen in katerega promet se je od 1925 do danes več kot podvojil. Poleg tega pa naša železniška mreža še ni popolnoma zgrajena in rabimo še celo vrsto prog, ki bi omogočale čimboljši izhod na morje. Pomislimo samo na zvezo Slovenije z morjem, za katero se zavzemamo že od prevrata dalje. Osnovna misel naše pomorske politike bi morala biti na podlagi teh dejstev: 1. izgraditev železniškega sistema in 2. opremljenje naših pristanišč, ki bodo z naraščajočim prometom vedno manj zadostovala potrebam.

Razmere v naši obalni plovi so kolikor toliko urejene in s tem je dana velika možnost udeleževanja velikemu delu naše trgovske mornarice. Še večji del brodogoja pa je namenjen tako zvanim dolgi plovi, kajti 200.000 ton naših ladij je za dolgo plovo. Tu moramo ločiti med rednimi progami, katere imamo predvsem v Sredozemskem morju, na eni strani z Levanto, na drugi strani z zapadnim delom Sredozemskega morja. Te proge so pokazale, kako sluzi naša trgovska mornarica ekspanziji naše zunanje trgovine. Naša zastava se vedno bolj uveljavlja v tujih morjih, posebno za prevoz našega blaga. Mimogrede pa omenjamo, da naše ladje opravijo komaj tretjino našega zunanega pomorskega blagovnega prometa. V zvezi z našo trgovsko ekspanzijo na morju bo moral iti tudi razvoj naše trgovske mornarice. Mnogo enot našega brodogoja pa služi tako zvanim svobodni plovi, to je sprejemanju in prevažanju tovarov iz inozemskih pristanišč v druga inozemska pristanišča. Na primer naše ladje se udeležujejo pri prevozu žita iz Argentine v London, škotskega solitra iz Čile v evropska pristanišča itd. To bi bil lahko velik vir dohodkov za našo mornarico. Poglejmo samo Norveško, ki ima 3.063.000 ton brodogoja, ki se udeležuje predvsem v svobodni plovi in daje največje prispevke za norveško plačilno bilanco.

Po ugotovitvah strokovnjakov je naše brodogoje razmeroma zastarelo in bo treba še veliko dela, da dobimo popolnoma moderno trgovsko mornarico. Tu bi bil dan pogoj za ugodni razvoj našega ladjedelstva. Zdelo se nam je potrebno, da podčrtamo teh par dejstev. Slovenci nimamo svojega naravnega dostopa na morje in svetovne trgovine, kar bi bil lahko Trst. Zato pa se s tem večjo po-

Potresna katastrofa v Južni Srbiji

Kralj v potresnem ozemlju - Vojaštvo deli prebivalstvu kruh - Zdravniki pomagajo ranjencem - Zemlja se še trese

Belgrad, 9. marca. 1. »Jugoslovenski Glasnik« poroča:

Prihod Nj. Vel. kralja v kraje, ki so po potresu prizadeti, je globoko ganil tukajšnje prebivalstvo in ga je ohrabil, da lažje prenaša nesrečo. Kralj je naletel na prve sledi potresa že v Demir Kapiji, kamor je prispel v dvornem vlaku ob 7.40. Tu so kralja sprejeli ban Lazić, armadni poveljnik Katanić in drugi zastopniki oblasti. V Demir Kapiji je zidovje kolodvora razpokalo. Postajni načelnik se je izselil v vagon. Zelo je poškodovano pošto poslopje. Poštni upravnik je šel s svojo pisarno v vagon in tam nadalje opravlja svojo službo. Nova ljudska šola, ki so jo v Demir Kapiji šele sedaj dogradili, je najhuje poškodovana.

Iz Demir Kapije se je kralj odpeljal v vas Udovo in Strumico. Med Demir Kapijo in Udovim se vidijo številne popolnoma porušene hiše. Porušene so orožniške postaje. Na strumiški postaji je pravo zavetišče prebivalstva. Ker so skoraj vse pekarije porušene ali pa zelo močno poškodovane, je vojaštvo iz Skoplja sneti in danes poslalo kruh, ki se je razdelil prebivalstvu. Zdravniki so ranjenecem nudili prvo pomoč. Najtežje ranjene so prepeljali v Skopje. Kralj se je v Udovu razgovarjal z meščani in z naseljenci, ki so mu poročali, da so v desetih vaseh vse hiše porušene. Mnoge hiše so popolnoma razrušene. Ob vходу na postajo je kralj našel tam tri žene, ki so se mu zahvaljevale radi plemenitosti, ker je prišel. Rekle so mu: »Hvala Bogu, da smo ostale žive. Vaša skrb za nas in za našo močno državo bodo ublažile našo nesrečo.« Kralj se je razgovarjal z vsemi in jih vprašal, iz katere vasi so in kakšna nesreča jih je doletela. Naseljenci iz Karadžordjeva in Veskovica so poročali, da tam ni nobene ljudske žrtve, da pa so vse hiše močno poškodovane ali popolnoma porušene.

Nato je kralj krenil v poslopje strumiške železniške postaje, ki je močno poškodovana. Zidovi so porušeni. Povsod se vidi, kakšne so posledice potresa. Ki segajo v daljavo 120 km. Tresoje še vedno ni ponehalo in je trajalo vso noč in danes ves dan. Od časa do časa se to tresoje čuti. Kralju so sporočili, da so mnogi prebivalci pobegnili v planine in se tam nastanili. Kralj jih je vprašal, zakaj so tja pobegnili. Odvrnili so mu, da mislijo, da je tam nevarnost manjša. Kralj jim je nato pojasnil, da ni potrebe, da bežijo.

Navdušen sprejem kraljice Marije v Kotoru

Dubrovnik, 9. marca. AA. Ponoči ob 2 je krenil naš najlepši parnik »Kraljica Marija« iz Dubrovnika ter nadaljeval pot v Kotor. V teku noči so zvedeli na parniku za težko nesrečo, ki je zadela naše južne kraje. Na izrečno željo Nj. Vel. kraljice so ustavljeni vsi svečani sprejemi in prireditve. Ljudstvo je tej želji Nj. Vel. kraljice ugodilo, vendar pa so se zbrali prebivalci Boke ob obali, da izkažejo hvalačnost in izrazijo ljubezen do Nj. Vel. kraljice. Ob 10 je dospel parnik pred kotorsko luko. »Kraljica Marija« se je vsidrala sredi zaliva. Nj. Vel. kraljica je v spremstvu mi-

ništra Radivojevića in dr. Drinkovića, maršala dvora generala Dimitrijevića, adjutanta podpolkovnika Pogačnika in dvorskih dam ga. Svrjugove, Srskičeve in Tavčarjeve stopila v motorni čoln ter se odpeljala v luko. Mnogoča ljudstva je priredila Nj. Vel. kraljici navdušene ovacije. Nj. Vel. kraljica je napravila kratek izprehod ob obali, nato pa se je z motornim čolnom vrnila na parnik. »Kraljica Marija« je ob 15 odplula proti Splitu, odkoder se bodo gostje s posebnim vlakom vrnili na svoje domove.

Železniški ravnatelj je obvestil kralja, da je promet med Strumico in Gjevgelijo prekinjen, ker sta mostova na Vardarju in Strumici po potresu močno poškodovana, da je zemlja nekoč popustila, radi česar železniški promet ni mogoč. Železniška uprava si energično prizadeva, promet vpostaviti. Delalo se je ves dan, tako da bo jutri promet zopet normalen. Železniško osebje se je porazdelilo po vagonih in nadaljuje službo. Porušena so štiri postajna poslopja. Namesto njih se bodo zgradila nova, brž ko se bo promet normaliziral.

Kralj se je v spremstvu predsednika vlade, bana Lazića in generala Katanića napotil dalje v vasi med Udovim in Strumico. Pri tej priliki je dal obćini Udovo 10.000 Din. Zupan Rabanić se je kralju z zelo ginjenim glasom zahvalil. Kralj je s svojim spremstvom nadaljeval pot skozi Karadžordjevo, Birovo, Valandovo, Strubovec in Radovišče in Stip. Odtod je odpotoval v Veles, kjer ga je čakal dvorni vlak. Na ta način je obšel vse kraje, ki so poškodovani po potresu. Skupno je daroval po potresu oškodovanim okrog 120.000 Din.

Belgrad, 9. marca. 1. Snoči ob 6 se je Nj. Vel. kralj v spremstvu predsednika vlade generala Petra Živkovića odpeljal v vardarsko banovino, kjer je obiskal po potresu poškodovane kraje.

Skopje, 9. marca. 1. Dvorna kompozicija, s katero se je Nj. Vel. kralj v spremstvu predsednika vlade pripeljal v Južno Srbijo, je prispela v Skopje ob 4.27. Dvorni vlak se je mudil na postaji 25 minut, nato se je odpeljal proti Strumici. Potoma se je kralj zanimal za položaj v potresnih krajih in za prebivalstvo. Delj časa se je kralj ustavil v Valandovu, ki je po potresu najbolj poškodovan. V Strumici se je kralj zanimal za usodo prebivalstva v okolici in v mestu. Meščani so kralja pričakovali z največjim veseljem. Nj. Vel. kralj se je razgovarjal s posamezniki in jih bodril, da kljub težki nesreči ne obupajo. Zavzel se je za oškodovance in zaukazal, da se jim proži najhitrejša pomoč. Prebivalstvo je kralja povsod prisrčno pozdravljalo.

Belgrad, 9. marca. Iz vseh krajev prihajajo v Belgrad obširna poročila o potresu. Iz Kavadarja poročajo, da se je potres občutil ob 12.30. Najpreje sta bila dva zelo močna sunka. Prvi je trajal 4, drugi pa 7 sekund. Prebivalstvo se je zbudilo in prestrašeno bežalo na prosto. Potres je porušil dve hiši. Človeških žrtv ni bilo. Povsod vlada popoln

red. Potres je porušil tiste hiše, ki so zgrajene iz slabega materiala, medtem ko so hiše, ki so zgrajene iz dobrega materiala, ostale nepoškodovane.

Iz Gjevgelije došlo poročilo pove, da je bilo čuti potres ob 1.16. Potresni sunki so bili zelo močni. Meščani so preplašeni zapustili svoje domove in se nastanili na prostem, boječ se, da se ne bi potres ponovil. Potres se je ponovil skozi par minut. Poslepja so zelo poškodovana. Na njih je opaziti razpokline. Smer potresa je bila proti jugozapadu proti bolgarski meji. V okolici Valandova se je porušil hrib, ki je pokopal pod sabo pastirja s kozami.

Med Demir-Kapijo in Gjevgelijo so železniške postaje močno poškodovane. Kolodvorsko poslopje v Morovcu je močno poškodovano. Ob 6 pa tretjega. Ti trije potresni sunki so bili slabše in niso povzročili nobene škode.

Solun, 9. marca. 1. Popoldne ob 4 je bilo ponovno čuti močan potres v Solunu in okolici. Prebivalstvo je prestrašeno zapustilo domove. V Solunu ni potres prizadejal nobene škode. Pač pa je zelo poškodovana železniška postaja v Vodenah.

Belgrad, 9. marca. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdrave dr. Nik. Preka, gener. inspektor ministrstva dr. Štampar in šef oddelka za socialno skrb Dujković so davi odpotovali v Gjevgelijo.

Belgrad, 9. marca. AA. Predsedništvo ministrskega sveta objavlja: Povodom potresa v Južni Srbiji je kraljevska vlada sklenila, da nudi vso potrebno podporo iz državnih sredstev. Radi tega se ne bodo zbirali nobeni prispevki po državi, niti se bodo sprejemale podpore iz inozemstva.

Atene, 9. marca. kk. Veliki potres se je ponoči ob 3.21 čutil tudi tukaj. Od središča potresa v jugoslovanski Macedoniji se je potres širil daleč po grški Macedoniji. V okolici Soluna se je podrla več hiš. V Edessi, Seresu, Kavali in Kilisu so popokali zidovi hiš. Do 7 zjutraj so čutili v Edessi še 11 sunkov. Na grškem ozemlju ni bilo nobenih človeških žrtv.

Sofija, 9. marca. kk. Nočni potres se je čutil tudi po vsej Bolgariji, ni pa nikjer povzročil škode. V vasi Ljaski pri Neokopu se je podrla streha in ubila dva otroka.

Poljski listi o našem kralju

Varšava, 9. marca. AA. »Slovo«, dnevnik, ki izhaja v Vilnu, prinaša obširen članek pod naslovom »Zasebno življenje monarha«. V tem članku izčrpno popisuje vsakodnevni delovni program Nj. Vel. kralja Aleksandra, o katerem list pravi, da kaže nenavaden delavnost in marljivost. Jugoslovanski narod, končuje članek, ve, da je njegov kralj najvestnejši in najvdanejši državnik, ki je pripravljen vsako uro služiti svoji državi in svoji državljanom.

Potovanje romunske kraljice

Bukarešta, 9. marca. Z. Romunska kraljica Marija bo te dni odpotovala v Belgrad, nato pa se poda v Pariz. Iz Pariza odpotuje v Maroko, kamor je povabljena.

Obsodbe v menjševiškem procesu

Moskva, 9. marca. kk. V sodnem procesu proti menjševikom je sodišče danes po več kot 24 urnem posvetovanju izreklo razsodbo. V nasprotju s predlogi državnega pravdnika ni izreklo sodišče nobene smrtni kazni. Voditelji takozvanega unijskega biroja menjševikov prof. Groman, Ginsburg, Šea, Suhonov, Jakobovič in Jenetajevski so bili obsojeni na deset let ječe, ostali obtoženci pa na ječo od 5 do 8 let.

Iztovarnina črtana

Belgrad, 9. marca. AA. Po sporočilu gospodarskih organizacij je finančni minister uknil takse dravske banovine na iztovarjanje vagonov. Naknadno je dravske banovine dovoljeno povišanje takse za električni tok.

Dunajska vremenska napoved. Nobene bistvene spremembe dosedanjega vremena. V južnih Alpah zopet nov sneg.

Zagrebska vremenska napoved: Čez dan se bo od časa do časa zjasnilo. Temperatura zmrna, še nestalno.

Ves Kras v ledu

Vsa drevesa obdana od ledene skorje — Škoda na sadnem drevju je ogromna

Postojna, 9. marca. V noči od 7. na 8. marca je pokrila ves nekdanji postojnski okraj poledica, kakršne ljudje ne pomnijo že dolgo. Podoben pojav je nastopil pred kakimi 50 leti s tem razliko, da je sedanja poledica še bolj katastrofalna. Najbolj je prizadeto drevje, posebno pa sadovnjaki. Pod silo ledu, tiščijo nizdol največje veje, se lomijo in padajo na tla. Večja drevesa so brez vrhov. Mnogo dreves se je prelomilo čez pol, nekatera so izruvana. Z ledom obtežene veje padajo na tla in ogrožajo varnost mimoidočih. Drugod se drevje podira in pada čez pota in ceste. Telefonske in brzojavne žice so na nešteti mestih pretrgane, tako da je ta promet zelo otežkočen. Z vso naglico so skušali od pomoči s tem, da so na hitro roko pričeli polagati telefonske in brzojavne žice kar po tleh. Škoda je neprecenljiva. Ledene plasti oklepajo vse predmete okrog in okrog. Po deblih je 10 do 15 cm debela ledena skorja. Stanje se danes še ni prav nič spremenilo, nasprotno, opaža se, da se led debeli.

Rakek, 9. marca. Vredno je priti k nam in pogledati naše kraje v nenavadni sliki. Čaroben je pogled — za kmeta in sadjereja pa žalosten — na drevje, ki ga je obdala poledica. Vsaka najmanjša vejica je obdana z ledeno skorjo, tako da je kot stene v svečki. Vejice, ki so debele le po par milimetrov, obdaja do 3 cm

zornostjo zanimamo za razmere, zlasti našega severnega Jadrana. Kralj naše najnovejše in največje brodogovne enote, »Kraljice Marije«, nam kaže, da se tudi naša država hoče udeleževati v svetovni trgovini in v svetovnem prometu. To dejstvo nas navdaja s ponosom in velikimi nadami v bodočnost naše države.

debel leden oklep. Debele veje se lomijo in padajo na tla. Prav res, da ni varno hoditi ob drevesu. Prožne veje pa se sklanjajo skoro do tal. Huje je pri tem to, da je vsaka pomoč nasproti temu zlu brezuspešna. Veje odletavajo kakor odsekane. Enako so prizadete tudi brzojavne in telefonske naprave. Najboljše kljubujejo radio-antene, ki se le tu pa tam kaka odtrga.

Ta čudni in redki pojav je nastal takole: Dež, ki je padal iz večjih toplejših zračnih plasti, se je radi ohlajanja v nižjih zemeljskih plasteh sproti spreminjal v led, tako hitro, da so kaplje zmrzoval na vejicah, ne da bi mogle pasti na tla. To stanje traja že dva dni. Ljudje strahoma gledajo, kako se ledene plasti vsak dan debelejšje. Podobnega pojava ljudje že dolgo ne pomnijo. Posledice bodo vsekakor katastrofalne.

Sneg, viharji in poplave po Evropi

London, 9. marca. AA. Nad Anglijo so divjali konice tedna silni snežni viharji. V Londonu in v vsej deželi je bilo 10 do 15 stopinj mraza. Na škotskem in v severni Angliji so besneli veliki snežni viharji, dočim je vladalo v južnih krajih milejšje vreme. Praviijo, da bo danes mraz popustil. V Edinburghu je zapadlo toliko snega, da so se po ulicah smučali. — V dover-skem prelivu je divjal silen vihar. Že več dni zadržujejo viharji morski promet. V izlivu reke Humber se je potopil v soboto majhen london-ski parnik. Zaradi snežnega viharja je bila rešilna akcija zelo otežkočena. Končno so vendarle rešili posadko 17 mož. — Na cesti med Patterdalom in Grasmereom se je radi silne ne-

vihte prevrnil avto, s katerim se je vozilo 6 mladeničev in tri deklice. Ranjena sta bila šofer in neka deklica.

Pariz, 9. marca. AA. Seine, ki je bila zadnje dni zelo narasla, je nekoliko padla. Položaj v pariških predmestjih pa je še vedno kritičen.

Pariz, 9. marca. Zaradi silnega snega ni mogoče priti in oskrbeti z živim alpincem, ki so na Malem Sv. Bernhardu. Usoda vojakov povzroča skrb.

Budimpešta, 9. marca. AA. Tu je zapadel visok sneg. 2600 delavcev je zaposlenih, da ga odkidajo s ceste.

Nemška katoliška javnost odločno na strani jugoslov. episkopata

„Times“ o važnosti koraka naših škola

Köln, 9. marca. Ugledna katoliška »Kölnische Volkszeitung« priobčuje izpod peresa svojega rimsko-katoliškega dopisnika pod naslovom »Cerkve in zaščita narodnih manjšin: tehten članek, v katerem pisek, ki je znan po svojih dobrih zvezah z visokimi cerkvenimi krogi, odločno zavrača trditve fašističnega tiska, da je okrožnica jugoslovanskih škola glede preganjanja Slovanov v Italiji političen čin, ki ga niso narekovali verski nagibi.

»Trditve fašističnega tiska — izjava pisek — da je pravni položaj katoliške vere in cerkvene hierarhije v Italiji zasiguran, splošno drži. Ni pa mogoče tega trditi glede na položaj narodnih manjšin; ni res, kar trdi »Giornale d'Italia«, da fašistična politika spoštuje versko čustvo. Ako bi sedanje politiko fašistične vlade res navdajalo to načelo, potem bi od narodnih manjšin v Italiji ne prihajale stalne pritožbe o zapostavljanju njihovega jezika in pouka. Iz splošno priznanih versko-psiholoških razlogov nikakor ni mogoče pri večjih obsevih ločiti vere od materinskega jezika tako, da bi se mogli otroci učiti verouka v tujem jeziku s isto poglavitno. Država, ki se ponaša s svojim spoštovanjem do verskega čustva, ne sme od tega načela popustiti, sicer v resnici ne spoštuje vere in dušnega pastirstva. V Rimu se za to resnico dosti ne zmenijo, ker si je država postavila načrt, da čimprej raznaraduje narodne manjšine. Tudi duhovnik, ki se v tem zmislu ne ukloni, pride na sum, da spada »k uporniškim elementom drugorodne duhovščine«.

»V bistvu je fašistična školska praksa potisnila slovensko in hrvaško duhovščino na isto obrambno črto, s katere je nemška duhovščina tridentinske škofije v spomenici na nadškofa Endricija svoje stališče tako-le formulirala: »Kadar gre za od Boga

priznane dobrine, za vzgojo otrok, za zagotovitev verouka v šoli in cerkvi, je duhovniku samo eno mesto na izbiri: mesto na strani njemu zaupanega in zatiranega ljudstva, kateremu mora pomagati in ga tolažiti, in ako treba, njegove od Boga in narave priznane pravice braniti proti z vsemi zemeljskimi sredstvi opremljenemu zatiravcu.« Za to stališče bi moral fašistični tisk imeti široko razumevanje, ker v resnici s prav grobim jezikom porablja iste argumente, ko bič lorda Stricklanda radi raznarodovanja na Malti. Poleg tega ni prebivalstvo na Malti čisto italijansko, temveč mešano, ker govori jezik, v katerem le prevladujejo besede italijanskega izvora. Nerazumljivo je torej, kako je mogoče jugoslovanskim škofom šteti v zlo sočuvstvovanje za njihove krvne brate.

Ugledni nemški list nato poblija trditve fašističnega tiska, da se sv. oče nikdar ni pritoževal radi omejevanja verske svobode na Primorskem. Saj ni treba, da sv. oče javno to napravi, nadškof dr. Bauer tudi ne trdi v okrožnici, da je Pij XI. javno nastopil proti fašistični politiki v Primorju. Sv. oče lahko govori po vatikanskem glasilu, kar se v tem primeru tudi zgodi; lahko tudi napravi korake, za katere javnost šele pozneje zve. Tako omenja tirolska duhovščina v svoji spomenici na sv. očeta poleti 1928 v zadevi verskega pouka, da je sv. oče v posebni avdienci briksenskem nadškofu pred dvema letoma zagotovil, da ga bo Vatikan v obrambi proti fašističnim napadom v versko-cerkvenem področju podprl z vsemi silami. Z govoritvijo lahko domnevamo, da je slovenska duhovščina prejela podobna zagotovila v Vatikanu. Sv. oče je nekoč izjavil, da je za pravice narodnih manjšin sicer nastopil, da pa ne more uporabiti krepkih sredstev, da ne bi položaja manjšin radi reakcije še poslabšal. To modro načelo velja še

danes za sv. očeta.

»Jugoslovanski škofje pa se ne nahajajo v istem položaju. Oni morajo računati z razburjenostjo javnega mnenja radi zatiranja Slovencev in Hrvatov v Italiji v njihovi lastni državi in ukreniti ob pritiku, kakor se je to zdaj zgodilo, da pride razpoloženje katoliškega ljudstva do izraza. Tega se ni mogoče smatrati za vmešavanje v politične zadeve, kakor trdijo fašistični listi. V fašističnih krogih so ljudje, ki bi želeli, da bi škofje ostali le pri oltarju in da ne bi čuvali nad javno pravčnostjo; to jim je neprijetno. Ti ljudje malo poznajo bogoslovje, sicer bi morali vedeti, da imajo škofje neoporečno pravico, govoriti tudi o stiskih svojih krvnih bratov, ki so radi mirovnih pogodb proti svoji volji ostali izven njihove države.« Tako je kardinal Czernoch v februarju 1927 javno protestiral proti okrnitvi svoje dežele in celo napovedal polom trianonske pogodbe. V Italiji, kjer simpatizirajo z Madjarsko, seveda ne bodo niti tega nastopa smatrali za »politiko«. Radi tega tudi ne gre, da fašistični tisk zdaj dolži jugoslovanske škofje vmešavanja v politiko in školu Bauerju očita, da je ošaben in naven.

London, 9. marca. »Times« poročajo iz Rima v daljšem dopisu, da je vladne kroge okrožnica jugoslovanskih škola glede položaja Slovanov v Italiji zelo razburila. V vladnih krogih zatrjujejo, da je okrožnica povsem neutemeljena in da predstavlja pravo izzivljanje. Radi tega upajo, da bo Vatikan razveljavil odredbo jugoslovanskih škola, toda doslej ni Vatikan v tem pogledu še nič ukrenil. Na drugi strani poudarjajo, da imajo škofje pravico storiti silne korake, ako jih smatrajo za koristne za svoje dušno pastirstvo, in da niso dolžni v tem pogledu prej obvestiti Vatikana.

Domače vesti

Zagreb, 9. marca. Z. Aparati geofizičnega zavoja na Griču so zabeležili ob 5 uri 11 min. 11 sek. močan potres v oddaljenosti 9000 km.

Zagreb, 9. marca. Z. Popoldne ob petih je sodišče izreklo obsodbo proti Radu Iliču, trg. pomočniku, ki je na novega leta dan 1931 s sekuro ubil detektiva Josipa Štefeka na stanovanju svoje žene. Obsojen je bil na 12 let robije.

Belgrad, 9. marca. AA. Dne 12. t. m. bo v Zagrebu konferenca kmetijskih strokovnjakov o vprašanju osnovanja kmetijske zbornice.

Belgrad, 9. marca. AA. Na velikem mednarodnem sejmu v Milanu, ki bo od 12. do 27. aprila t. l., bo organizirana tudi mednarodna zootehnična razstava. Ta razstava bo zanimala vse tiste, ki se bavijo z rejo živali zaradi krzna, kakor tudi trgovce s krznom.

Belgrad, 9. marca. m. Z jutrajšnjim dnem pridejo v promet nove menice. Stare menice se bodo raprodajale, dokler traja zaloga.

Belgrad, 9. marca. AA. Zbor delničarjev Privilegirane agrarne banke bo 28. marca ob 9 dopoldne v prostorih banke. Radi udeležbe na zboru je treba začasna potrdila o kupljenih delnicah depozirati do 18. marca t. l. ali pri Narodni banki in njenih podružnicah, pri Poštni hranilnici in podružnicah, pri Hipotekarni banki ali pa pri Privilegirani agrarni banki.

Oster protifrancoski govor nemškega vojnega ministra

Berlin, 9. marca. AA. Na današnji seji nemške zbornice se je pričela razprava o vojnem proračunu. Največje zanimanje je vzbudil govor obrambnega ministra generala Grönerja, ki je dejal, da bo kljub napadom z desnice in leve nadaljeval svojo dosedanje politiko. Gröner je posvetil velik del svojega govora izjavi francoskega vojnega ministra Maginota, ki je odredil vsem narodom enake pravice do obrambnih sredstev, češ, da je treba narodom, ki so bili v vojni napadeni, priznati večje olajšave, kakor narodom, ki so na-

padli. Minister je dalje poudaril, da se trditve o vojni krivdi Nemčije ne more več vzdržati. Francija je, namesto da bi znižala svoje bojne sile, le reorganizirala divizije in tako zelo ojačila svojo armado. Končno je Gröner ostro kritiziral navedbe francoskega vojnega ministra o nerazumni vojni silah in dejal, da je francoski vojni minister vključil v podatke policijo in celo carske uradnike, ki so le civilni uslužbenci in nimajo ničesar opraviti z državno obrambo ali pa z obrambnim ministrstvom.

Kaj pravijo v Trstu?

Trst, 9. marca. V nedeljski izdaji »Piccolo« zelo obširno polemizira s »Slovenec« glede okrožnice »jugoslovanskih škola« oti preganjanju Slovanov v Italiji. List, ki že 60 let zagovarja vsako krivico, ki se je zgodila Slovanom v Primorju, je posebno zadelo »Slovenec« poročilo, da je nastop »jugoslovanskih škola« povzročil med fašisti in odgovornimi državnimi predstavitelji v deželi pravo zmedo, ker se boje, da bo Mussolini odredil preiskavo proti tistim, ki so o »g.« ni za protiverstno gonjo na Primorskem; med »« spada seveda »t.«. časopisje. »Piccolo« je tudi neprimerno, da je cel pariški »La Croix« našel neka, neuhajših zločincev, ki so jih izvršili fašisti v deželi. List nadalje pripoveduje, kako so primorski duhovniki, ki so se nahajali za časa evharističnega kongresa v Zagrebu, pregovorili nadškofa Bauerja, da je izdal okrožnico. »Piccolo« vnovič poroča, da so nekemu slovenskemu duhovniku zaplenili »missale« (prej je list pisal samo o breviju), v katerem ja stoji rdeče na belem tiskan, naj se opravi molitve za »Regem Alexandrum«. Tega duhovnika je treba vsaj konfinirati. Drugi slovenski duhovnik — tudi topot »Piccolo« ne navaja imena — je prepovedal otrokom govoriti italijanski, češ, da s tem žalijo Boga. Ob zaključku list postavlja zahtevo, da se mora cerkev na Primorskem čimprej zavedati, recel poitalijančiti. Končno pristavlja, da te njegove argumentacije gotovo ne bodo prepričale »Slovenca«. (Vsaj enkrat je »Piccolo« povedal resnico. — Opomba »Slovenca«.)

Chaplin v Berlinu

Berlin, 9. marca. AA. Danes ob 5.30 popoldne je prišel sem Charlie Chaplin, ki mu je prebivalstvo priredilo veličasten sprejem. Vse ulice do postaje so bile polne tisočev občinstva, ki je z veliko neestrpnostjo pričakovalo prihod »kralja smeha« v nemško prestolnico. Čim je Chaplin zapustil vlak, ga je obsula cela armada fotografov. Policija je le z veliko težavo ubranila filmskega umetnika pred navalom navdušenih občudovalov in občudovalcev.

9200 m visoko

Newyork, 9. marca. AA. Letalka Nuth Nichols je dosegla višino 9200 m. S tem je postavila nov ženski rekord, ki pa bo po vsej priliki tudi absolutni višinski rekord.

Srečen Kitaj!

Sanghaj, 9. marca. AA. Potniki, ki so se vrnili iz notranjosti Azije, pripovedujejo, da so našli v pokrajini Sinkiang bogata ležišča zlata. Pokrajina meji na Rusijo in Tibet. V Altinu in v drugih krajih koplje zlato nad 50.000 ljudi. Zlato gre po večini v Rusijo. Poročajo, da bi se z modernimi sredstvi produkcija zlata v teh krajih zelo dvignila. Kitajska bi s tem zlatom lahko popravila svojo valuto in rešila vse finančne probleme.

Južni kri

Santo Domingo, 9. marca. AA. Na plesu, ki ga je priredil argentinski konzul, je pomožni tajnik tega konzulata ustrelil honorarnega češkoslovaškega konzula Manuela Gomez et Terrasa.

Turško-ruski sporazum

Carigrad, 9. marca. AA. Turški zunanji minister in ruski poslanik v Angori sta podpisala zapisnik o omejitvi pomorskega oboroževanja Turčije in Sovjetov v Crnem morju. Zapisnik določa, da ne bo nobena teh dveh držav naročila ali pa sama zgradila v ladjedelnici vojni enot, ki bi bile namenjene, da okrepijo vojno mornarico v Crnem morju ali v sosednjih morjih, ne da bi 6 mesecev prej obvestila druge države.

Prijateljska pogodba med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo, ki je bila sklenjena v Berlinu 24. aprila 1926 kot nekako dopolnilo rapalski pogodbi, poteče letos 29. junija. Po živahni diskusiji, ki se je vršila v poslednjem času v vodilnih berlinskih listih, je nemška vlada dala zagotovilo, da se bo prijateljska pogodba podaljšala. Obnovitev prijateljske pogodbe med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo, je zato tako karakteristična, ker veže dve med seboj tako različni državi.

Nemški komunizem namreč tako ostro napada domačo socialno demokracijo in je v tako ostri borbi proti socialistom, kakor ni podobnega slučaja v nobeni drugi državi. V pravkar tekočem procesu proti menjševikom v Moskvi ravno sovjetska vlada prav tako sovražno, kakor je postopala v zadnjem inženjerskem procesu proti francosko-angleškemu kapitalizmu. Časopisje in vodilni možje nemškega centra ma vodijo v zadnjem času jako »« rgično borbo tako proti komunistom kakor proti narodnim socialistom. In še to je treba omeniti, da se je tudi državna vlada z dokaj dobre volje ustavila brezverski propagandi, ki se širi iz Moskve s pomočjo brezbožne internacionale v Nemčijo.

Prav tako vse nemške stranke brez razlike z ogorčenjem pišejo o sovjetskem barbarstvu, ki je nemške priseljence napravilo za sužnje in jih razteple po zloglasnih taloriših Kame, Arhangelska, Tomska ... ki jih je poslalo v Ural-ske rudokope, med altajske iskalce zlata itd. Lepe sanje Nemcev, da bodo zavzeli vodilno vlogo na sovj. trgu, tudi bolj in bolj ginejo ob spoznanju, da bo v par letih Rusija sama sebi tudi industrijsko popolnoma zadostovala.

Kje je torej vzrok, da vodi Nemčija napram Rusiji tako prijazno zunanjo politiko?

Najprej treba opozoriti na psihološko dejstvo, da neobnovljena pogodba pomenja skoraj isto kot napoved sovražstva. Tega namena pa Nemčija ne more imeti. Zlasti jasno je, da se nekam tudi Nemčija mora nasloniti. Če se odpove vzhodu, je s tem že izbrala zapad, cesar pa za enkrat še noče. Da se na Italijo ne more zanašati in da ji Italija danes more nuditi manj kot kdorkoli, tega se zavedajo Nemci sami preveč dobro. Do zavezništva med Italijo in Nemčijo ne more priti, dokler Italija ne opusti nemški manjšini sovražne politike in dokler

Ital-jugosl. odnošaji pred mednarodnim forumom

Zanimiva debata v mednarodnem katoliškem akademskem klubu v Parizu.

Pariz, 6. marca.

Snoči se je v pariškem mednarodnem katoliškem akademskem klubu vršila zanimiva kontraktorna debata o odnošajih med Jugoslavijo in Italijo. Debatu je predsedoval ugledni francoski publicist profesor René Pinon, politični urednik vodilne francoske revije »La Revue des Deux Mondes« in je v jasni luči pokazala, kako mednarodni svet sodi jugoslovansko in italijansko zunanjo politiko.

Po določenem sporu je prvi povzel besedo podpredsednik kluba G. B. ... ki je v kolikor mogoče nepristranem ekspezuju orisal položaj italijansko-jugoslovanskih odnošajev. Po predavateljevem mnenju je velika napaka londonskega pakta obstajala v dejstvu, da se je Italiji prodala Dalmacija, ne da bi kaka od velesil s to zemljo smela razpolagati. Vendar je Italija po sklepu miru dosegla več nego je za svoje načelo o izpolnitvi naravnih mej smela pričakovati. Po neštetih težavah in pogajanjih je Jugoslavija s pogodbo v Rapalu in konvenciji v St. Margariti prepustila Italiji 500.000 Jugoslovancev, samo da bi imela mir od strani svoje zapadne sode. Toda Italija je napram Balkanu prevzela popolnoma politiko bivše Avstro-Ogrske, samo da je namesto male Srbije našla pred seboj Jugoslavijo in trojezični Male antante in danes ali jutri članico balkanske unije. Kljub odločno ugodnejši strateški poziciji na severu Jadrana se Italija ne čuti varno in je podvrgla popolnoma svojemu vplivu Albanijo, kjer gradi ceste in mostove brez vsake lokalne potrebe, samo da zaščiti albansko mejo napram Grčiji in Jugoslaviji. Najtežje pa je poglavje o položaju jugoslovanskih manjšin v Italiji, ki sploh nimajo več nikakih pravic, dočim je položaj 18.000 Italijanov v Jugoslaviji zaščiten s posebnim statutom.

Za njim je povzel besedo G. P., ki je posebno poudarjal moralno plat problema, to je položaj jugoslovanske manjšine. Ko so Italijani leta 1918 okupirali ozemlje, so slovenskemu prebivalstvu z lepimi proclasi obljubili vse pravice, kakor so jih imeli prej. Ti proclasi so nosili podpise armadnih komandantov, vladnih predsednikov in celo italijanskega kralja. Nobena teh obljub ni bila držana, in prvi pekel je nastopil za Slovence po fašističnem pohodu na Rim. Govornik podrobno navaja prosvetno, šolsko, versko, gospodarsko in socialno stanje naše manjšine, ki je bilo preje na najvišji stopnji med vsemi Jugoslovanci, vse to je s strašnimi procedurami ubil fašizem. 600.000 Jugoslovancev nima več niti ene šole, niti enega časopisa, slovenski duhovniki so pregnani, v cerkvi se ne sme več pridigati in moliti slovensko. Gospodarsko so ubili Slovence s tem, da so uničili slovensko združništvo. Izvršuje se nasilna emigracija v notranjost Italije ali pa izven, uprizarjajo procesi, kjer se ubijajo nedolžni ljudje. Vse mirovne pogodbe ugotavljajo gotova prava, ki jih spogodbenci ne bi smeli kršiti. Izven pisanih zakonov, obstojajo še naravni zakoni, ki so obenem božji in katerih kršitev kliče k Bogu za maščevanje. Jugoslovanski episkopat je nedavno izdal pastirsko pismo, ki velevala, da naj se 19. marca po vseh cerkvah pred izpostavljenim Zakramentom vršijo molitve za zatirane Slovence v Italiji.

Ta intervencija je silno vplivala na navzoče. Vpliva ni mogla zmanjšati protizjava o položaju manjšin v Jugoslaviji, potem ko je nekdo omenil, da je Italija morala dati manjšinam v Cirenajki in Tripolisu več pravic nego 600.000 kulturnim in civiliziranim Jugoslovancem. Tudi nazori o položaju v Južni Srbiji niso iste naravi, ker ta problem ne bo srbsko ali bolgarsko rešen, ampak jugoslovansko.

V zaključnih besedah je g. René Pinon izjavil sledeče misli:

V italijansko-jugoslovanskem razmerju je treba ločiti dve plati: pravno in moralno. Pravno: v londonskem paktu so zavezniki, vstevši Rusijo, Italiji obljubili Dalmacijo zato ker so Rusiji obljubili Carigrad. Vse skupaj pa je bila kupčija brez prodajalca. Edina krivica, po mojem mnenju, ki se je zgodila Italiji, je dejstvo, da se Italiji ni dalo nič nemških kolonij. Namesto, da se je cela Vzhodna Afrika dala Angliji, bi bilo treba, da se polovica te kolonije da Italiji in polovica da Nemčiji nazaj. To je edina afriška kolonija, kjer more Evropejec živet in uspevati in bi samo v te kolonije preblijudena Italija in Nemčija izvažala svoj šlovočki presešek. Tragična krivda Italije obstoja v dejstvu, da Italija ne mara razumeti, da je danes Jugoslavija v svojem risorgimento ravno tako kakor je to bila Italija v letih 1858—1870. Italija je dosegla svoje naravne meje, v svetovni vojni od vseh evropskih držav edina največ profitirala. Da kot taka zahteva revizijo mirovnih pogodb je ravno absurdno, kakor je absurdno, da Jugoslaviji ustvarja nacionalne mučenike, s tem da strelja Marušiča, Bidoveca, Valenčiča in druge, ki niso storili nič drugega ko pokoini mučeniki italijanskega nacionalizma Oberdank, Garibaldi in Orsini. Italija je začla v politiko imperijalizma, zato vse to zveni tako kontraktorno. Vkljub vsemu je treba tudi v politiki imeti vsaj nekaj čuta poštenosti. Položaj jugoslovanske manjšine v Italiji je nekaj strašnega. Danes sem govoril s osebnostjo, ki mi je zaupala, da je sv. oče odposlal apostolskega delegata, da ugotovi položaj v Primorju. Vzgled Avstro-Ogrske, ki se je zrušila na Balkanu, bi moral vse njene posnemovalce dovolj poučiti o dvoreznosti imperialističnih metod. Italija nima pravice zahtevati revizije pogodb, potem ko je v dveh vprašanjih, manjšinskem in teritorialnem, najhuje prekršila načela mednarodnega prava. Tem večja pa je naša dolžnost, da delamo in zahtevamo mednarodne zakone za varstvo in svobodo narodnih manjšin.

— rj —

Iznajdljivi Zubkov

Pariz, 9. marca. kk. Ogromen plakat na neki gostilni v Luksemburgu, kjer je zaposlen Aleksander Zubkov kot natak, vabi občinstvo z naslovom: »Tu vam bo postregel cesarjev svaki Bivši nemški cesar je zato poslal k Zubkovu dvorno damo, grofico Spaa iz Dorna s predlogom, da je cesar pripravljen, kupiti Zubkovu majhno posestvo na Nizozemskem in mu določiti apanažo, če se umakne v privatno življenje. Zubkov pa se boji, da ga ne bi cesar, če ga dobi v svoje roke, poslal po svojih vplivnih zvezah v kako blaznijo in kaže zato rajši ostati pri svojem poklicu.

Nemški industrijci v Rusiji

Moskva, 9. marca. kk. Nemški industrijalci, ki so na povabilo vrhovnega gospodarskega sveta odšli v Moskvo in Leningrad na razgovore in oglede, so se sedaj vrnili v Berlin.

O razgovorih je bila izdana skupna izjava, ki ugotavlja, da so razgovori prinesli popolnoma zadovoljiv rezultat. Nemčija bo dobila razen dosedanjih še nova velika ruska naročila. Skupni uspeh obiska nemških industrijalcev je povsem zadovoljiv.

Koncerti slovenskih učiteljev

v Belgradu in Novem Sadu

Slovenski zbor slovenskih učiteljev na trdnjavi v Petrovaradinu s svojimi srbskimi tovariši

Belgrad, 6. marca 1931.

Zadnje tedne je naša prestolnica vsa v koncertih. Za Mariborčani, ki so odnesli zelo dober uspeh, je prišel cetinjski zbor »Njegoš« in snoči je belgrajsko občinstvo s posebnim zadovoljstvom sprejelo ljubljanski učiteljski pevski zbor, ki je po gostovanju v Zagrebu predvčerajšnjim prispel v Belgrad.

Prvi koncert, ki je bil v prvi vrsti namenjen ljudskošolski mladini in katere je bilo največ na njem, ni prišel do veljave in efekta. Ze sama velika vseučilišna dvorana, ki ni najbolj akustična, je bila precejšen vzrok, da posamezne, v prvi vrsti pianissimo-partije, niso prišle do izraza. Se več je bila kriva nerazumevanju otroška nemirnost.

Snočni koncert, kateremu so prisostvovali tudi Nj. Vel. kraljica Marija, predsednik vlade, g. Zivković, in prosvetni minister g. Maksimović, je bil uspeh v vsakem pogledu. Dvorana je bila polna. Posebej belgrajski Slovenci so v zelo velikem številu obiskali koncert.

Na programu so bila dela sedmih slovenskih (Anton Foerster, Emil Adamič, Anton Lajovic, Slavko Osterc, Marij Kogoj, Janko Ravnik, Niko Stritof), dveh hrvaških (Josip Stolcer-Slavenski in Boris Papandopulo-Pečić) in enega srbskega skladatelja (Stevan St. Mokranjac). Zdi se mi, da je bila tendenca dirigenta g. Srečka Kumarja, da dá kolikor mogoče plastično sliko sodobnega, mogoč bi reči tudi evropskega ustvarjanja slovenskih kompozitorjev. Pri publiku sem videl (posebej pri srbskem delu, ki pa ni bil malenkosten), da se ni mogla v potrebni meri živeti v izvajanje in z dobrim razumevanjem slediti pogosto tako minucioznemu in tankemu tkivu v posameznih pesmih. Zato tudi uspeh pri publiku ni bil sorazmeren za-

slugi pevskega zbora. Prav in do konca so mogli uživati le oni, ki so dobro vpeljeni v ustvarjanje sodobnih tujih kompozitorjev, ki imajo razvit smisel za neznanjo gradacijo, za nagle, včasih tako disonantne prelive in nepričakovane, ali izrazite konce.

Anton Foerster je bil zastopan s pesmijo Z glasnim šumom s kora, ki je bila podana mirno in s potrebno poglavitno. Adamičeve Tri duhovne pesmi z moderno tehniko niso učinkovale. Isto je bilo tudi z Lajovićevim Pomladnim spevom, dočim je druga njegova, Bolest je kovač, ki je v veliki meri razgibana, prišla do popolnega izraza. Ostrčeva Pesem o suhi muhi s šaljivo osnovo je bila z razumevanjem sprejeta. Le sopranske partije (»Prišel je viničnik Miha«, »Prišle so popove dekle«) so bile nekam zamegljene, prisljane, skoraj bi rekel nenaravne. Adamičeva Vragova nevesta (po narodnem besedilu) je radi svoje dramatičnosti in izrazitega podajanja (posebej basi so bili v solopartijah dobri) žela buren aplavz. Kogojevi Vrabci in strašilo so že tudi radi same skladbe nekam monotono izpadli, dasi niso brez dražesti.

Za moškimi je ženski zbor minuciozno podal mehko Romarsko popevko Josipa Stolcerja-Slavenskega. Adamičeva Sestrica s solo-sopranskimi partijami, ki jih je pela gđ. Anica Mezetova, je ugajala. Ravno v tej pesmi sem opazil, da je ženski zbor kompaktnejši in v izrazu enotnejši ko mešani. Lajovićeva Zabe (ženski zbor) na Zupančičevo besedilo so bile gromko aplavdirane. Slavenskega Fitiček veli, da se ženi budi je radi dolgih ponavljanj izgubila elektnost. Janko Ravnik je bil zastopan z Zimsko pesmijo in Kmetiško.

Gđ. Anica Mezetova, ki je nastopila s tremi soli (Stritoflove: Micika bi rada Jurka dobila, Me-

ne pa glava boli in Polček leze v ogledi), je že pri samem nastopu vzbudila splošne simpatije in bila deležna velikega aplavza. To radi svoje naravne skromnosti. Vsaka pesem posebej je bila nagajena z zasluženim ploskom. Njen sopran je bil ko odmor v sicer utrjujočem ponavljanju samih zborovskih kompozicij. To je drugi nastop mlade Mezetove v zadnjem mesecu v prestolnici. Prvič je prišla z mariborsko Glasbeno Matico in bila takoj opažena. Morda ti dve njeni gostovanji v Belgradu ne bosta brez ugodnih posledic za njeno nadaljnjo karijero.

Dirigent Kumar je zadovoljil. Zbor je imel v popolni oblasti. Njegova interpretacija za program izbranih pesmi je bila posrečena.

Posebej moram pohvaliti uspešno spremljevanje gospodov Marijana Lipovška in Pavla Sivica, ki sta spremljala na klavirju solistinjo gđ. Mezetovo.

Ljubljancani so se zelo dobro počutili v prestolnici, se zadovoljno izražali o njej in bili povsod prijazno sprejeti. Belgrajski učiteljski zbor »Marinkovič« je poklonil tovarišem ljubljancem srebrni venec, Južnoslovenski pevski savez lepo spomenico, Učiteljsko udruženje pa mnogo rož.

Dnevno časopisje je sorazmerno malo pažnje posvetilo Učiteljskemu pevskemu zboru. Pred njegovim nastopom namreč. Kritika bo pa vsekakor obilna, ako jo cenimo po obsežnem članku g. Petra J. Krstića, ki je sicer precejšnji skop s pohvalami. Objavljen je v jutranji 7. III. »Pravdi«. — Tone P.

Novi Sad, 7. marca.

Po zelo dobro uspelem nastopu v Belgradu so slov. učitelji prispeli danes v Novi Sad. Na kolodvoru so jih pričakali številni srbski tovariši, ki so naše učitelje prav ljubeznivo sprejeli. — Vsi so se pomešali med Slovence in jih v prijetnem razgovoru odvedli v svoj Učiteljski konvikt, kjer jim je bilo postreženo. Med tem so pa razkazali po določenem načrtu zanimivosti mesta. Ustavili so se tudi v poslopju »Srpske Matice«, kjer jih je sprejel tajnik g. Manojlovič. V slavnostni dvorani, koje stene krasi številne dragocene slike, jim je obrazložil zgodovino S. M. predsednik g. Ljubomir Lotić. Učiteljsstvu so bile razdeljene tudi knjige, ki vsebujejo zgodovino S. M. Nadalje so si ogledali gimnazijo, cerkve. Povsod je bilo toliko zanimivosti, da je bilo treba stalno opozarjati na kratki čas. Na vrhu trdnjave Petrovaradina se jim je nudil bajen razgled čez Donavo na mesto in Fruško goro. Povsod, kamor so prišli slov. učitelji, so bili sprejeti prav iskreno.

Koncert naših učiteljev je tudi tu kljub veliki utrujenosti uspel nad vsako pričakovanje. Velikanska dvorana (skoro naša Unionska) je bila polna hvaležnega občinstva. Obiskali so ga tudi najodličnejši predstavniki mesta in oblasti. Predvajanje zbora ocenjujejo vsi belgrajski in novosadski listi kar najpovoljnejše in priznavajo zboru visoko kvalifikacijo, ter ga prištevajo med prve zore v državi.

Po koncertu je bil prirejen intimen banket v oficirskem domu.

Slov. učitelji so bili ves čas svojega bivanja v Novem Sadu gostje domačega učiteljskega društva, ki je v obilni meri skrbelo, da so bili Slovenci čim najbolj pogoščeni.

Po res lepem in bratskem slovesu na kolodvoru so krenili pevi proti Bački Palanki, da tudi tam podajo našo pesem.

mentu rodopskih mas na prostoru med doljnimi tek-meste in Strume, lahko nastopi serija naknadnih potresov. Na našem ozemlju je seizmično valovanje tega razdirajočega potresa oblozelo z nekoliko oslajeno možjo vardarsko banovino in jugovzhodni del moravske banovine, in je bila škoda posebno velika v doljnem teku Vardarja, južno od Demir Kapije. — A. A.

Težave letošnje zime

Sv. Rupert nad Laškim, 7. marca.

So res hude. Tako dolgo že traja letos zima, a vedno še pada novi sneg, ko stari ni skopnel; tudi danes, v soboto 7. marca, siplje iz višav kakor sicer ob Božiču. Ljudje se s strahom vprašujejo: kaj bo z ozimino, pšenico, ržjo in ječmenom, ki sedaj malodane že tri mesece neprestano nosijo debelo snežno suknjo. V naših visokih legah sneg še niti enkrat ni dočela skopnel, pač pa pada še vedno nov. — Huda je za denar, a ravno kar so prispeli na občinski urad nove hišne tablice, številke, treba jih je plačati; ker se za sol mnogokje ni najti denarja, je 12 Din 50 za marsikoga visoka vsota. Do 5000 Din mora za tablice plačati občina Sv. Rupert. — In sedaj so nas na občini vpisali na kulukški zapisnik in nam razjasnili, da bomo delali tlako ne samo na občinskih, ampak tudi banovinskih cestah. Po naši občini ne pelje nobena banovinska cesta; prejšnje okrajne ceste so ponižali v občinske ceste. In ljudje-davkoplačevalci se vprašujejo: ali bomo delali dvojno tlako in povrhu še plačevali doklade za okrajni cestni odbor? Odkod pa bomo jemali? In še davek na pripravo nam bodo naložili? Ali se je res vse zavezalo proti kmetu? Pa zaupamo, da bo vlada upoštevala naše moči in nas ne bo izročila boljševoikom!

Po 16 letih se vrnil iz Rusije

Novi Sad, 7. marca.

Iz Kikinde prihaja naslednje zanimivo poročilo:

Te dni se je vrnil v svoj rojstni kraj Mokrin Sava Milovanov, ki je z 22 leti kot avstro-ogrski vojak bil v Galiciji ujet l. 1915. od Rusov, ter je v Rusiji preživel 16 let. Kmalu potem, ko je bil ujet, je Milovanov vstopil v prostovoljno srbsko legijo ter se boril v Dobruđi. Po revoluciji je dovršil Milovanov v Rusiji tako zvano rano-celniško šolo ter je postal pomožni zdravnik v bolnišnici malega mesta jekaterinoslavske oblasti. Tukaj se je poročil z neko učiteljico, katera je sedaj z možem vred prišla v Vojvodino.

Milovanov popisuje razmere v Rusiji zelo slabo. V trgovini ne dobiš ne mesa ne masti in ne masla. To izdaja le državno preskrbovališče na aproverzacijsko knjižico. Te knjižice pa dobivajo le sovjetski nastavljenici, in še tega je malo. Na osebo pride trideset kilograma kruha na dan in 20 dkg sladkorja na mesec.

Kmetje so s kolektivami zelo nezadovoljni. Spočetka je podeželsko prebivalstvo rado pristopalo v kolektive, meneč, da bo s tem obvarovalo svoje premoženje. Toda varalo se je. Po četvi so prišli sovjetski uradniki in pobrali ves pridelek.

80 letni jubilej

Krnj, 7. marca.

V torek, dne 10. marca, na praznik 40 mučnikov bo praznovala svoj osemdeseti rojstni dan v najožjem krogu svojega sorodstva, prijateljev in znancev ga. Jospina Krnj, ena najstarejših meščank v Kranju. Doma je bila iz ugledne in vsepovsod znane Pavelčeve hiše v Pristavi pri Tržiču. Ker ji je oče kmalu umrl, je prišla s svojo materjo, sestrami in brati v znano hišo Devovo v Tržiču, kjer je hitro zaslovela po svojih krepostih. Stiriindvajsetletna se je poročila s svojim bratrancom, trgovcem Rajmundom Krnjperjem, ki je izhajal iz najstarejše trgovske hiše v Kranju — Krnjper. Oba sta vodila na Glavnem trgu v Kranju skozi dolgo dobo let po vsej Gorenjski znano in priljubljeno trgovino tja do vojnih let. Kmalu potem, ko ji je mož umrl, je trgovino opustila, pozneje hišo prodala in se nedavno preselila k svoji hčeri g. Korščevi.

V Koprskem predmestju blizu vodovodnega stolpa ima g. inspektor Korščec svojo vilo. Tu boste našli g. Jospino v prijetnem miru in zadovoljstvu. Kljub visoki starosti zna s svojim zanimivim in duhovitim pripovedovanjem zabavati okolice boljše ko mlado dekle. Ga. Krnjperjeva se ni odlikovala in izpostavljala v javnem življenju, bila pa je vseskozi dobra gospodarica svoje hiše, ljubeča mati svojih otrok, ki se je vsa posvetila krogu svoje družine. Usmiljenost, dobrosrčnost in vrnost pa so bile in ostanejo vrline njenega značaja. Gospoj Jospini Krnjperjevi želimo ob njeni osemdesetletnici, naj jo božja volja ohrani čvrsto in zdravo po duhu in telesu, kot je sedaj, še mnogo leta v radost njene družine in v veselje njenih znancev.

Banovec se ponesrečil

»Amerikanski Slovenec« od 4. februarja poroča iz Clevelanda: Našega opernega pevca Svetozar Banovca zasleduje zadnje čase prav zla usoda. Komaj nekaj tednov je minulo, odkar je prestal v bolnišnici operacijo na slepiču, že je bil v avtomobilski nezgodi obšutno poškodovan. V nedeljo, dne 15. februarja, je peljal gosp. Majdič, ki je prišel iz New Yorka na Banovčev koncert v Forest City, Pa., našega pevca z avtomobilom na 26 milj oddaljeno železniško postajo v Scranton, Pa., odkoder je nameraval pevec odpotovati v Cleveland. Vsi delci sleda slega in dežja je bila cesta med Forest City in Scranton po nenadno nastopivšem mrazu vsa poledelela.

Tri milje pred ciljem je začel avto z vso naglico drčati po malem klancu, se parkrat zavrtel, nato pa tresčil z vso silo v obcestni brzovarni drog. V hipu je bil avto razbit, Banovca pa je vrglo z vso močjo v steklena vrata. Drobci stekla so mu prizadejali zvezoje rane po čelu, medtem, ko je lastnik avtomobila ostal na čudežen način razen malih prask in udarcev, nepoškodovan. Vsega v krvi so Banovca odpeljali k najbližjemu zdravniku, kjer so mu nudili prvo pomoč, odtod pa v bolnišnico v Scranton, kjer so mu izprli in zasilili zadobljene rane na glavi.

Sreča v nesreči je bila, da je Banovec kljub večjim poškodbam čudežno ušel huji katastrofi, kajti le za las je manjkalo in steklo bi mu razrezalo desno oko, nad katerim ima Banovec globoko rano. Po izvršeni operaciji je Banovec kljub zadobljenim poškodbam in precejšnji izgubi krvi zapustil bolnišnico in še isti večer odpotoval v Cleveland.

Močan reumatizem, giht, išias - samo Togonal tablete so pomagale

Skoraj vsak dan dobivamo številna poročila, da so v slučajih močnega obolenja pri reumatizmu, gihtu in išiasu, kjer so bila druga sredstva brezuspešna, pomagale samo Togonal tablete. Togonal deluje hitro in sigurno. Togonal odstranjuje na priroden način mokrotno kislino iz človeškega telesa in deluje s tem direktno na korenino bolezni. Togonal tablete se uporabljajo uspešno proti reumatizmu, gripi in drugim boleznim od prehlada. Kakor hitro zapazite, da se vam približuje prehlad, vzemite eno ali dve Togonal tableti, in obvarovali se boste pred nevarnostjo močnega obolenja z resnimi posledicami.

Togonal tablete se dobe v vseh lekarnah.

Smrt dveh Slovencev v Franciji

Težki časi čakajo naše izseljence

Llévin P. de C. 6. marca.

Dne 2. marca se je v rudokopu Méricourt-sous-Lens smrtno ponesrečil Ivan Kropivšek, doma iz Zaplanine pri Vranskem. V Senovem župniji Čenišek zapušta vdovo z dvema otročičema. Hotel je pomagati sebi in družini pa je našel v 35. letu življenja pregodnati grob v tuji zemlji. Ostal je tudi na tujem dober krščan-aki mož. Njegovi rojaki so mu napravili lep pogreb, ki se ga je udeležila vsa tukajšnja jugoslovanska kolonija.

Istega dne popoldne je v jami premogovne družbe Lens kamenje zasulo samskega rudokopa Antona Cvelbar. Ko so s težavo odstranili težko kamenje z njega, je mogel zdravnik žal konstatirati le smrt. Zdrav in vesel je odšel

Katastrofalen potres v Južni Srbiji

Poročilo potresne opazovalnice

Belgrad, 9. marca.

Potresu dne 7. februarja je sledil še močnejši 8. februarja skoraj ob istem času ponovi. Ko je Nj. V. kralj, ki se je dal sproti obveščati o posledicah, ki jih je potres povzročil, zvedel za novi potres, je takoj odpotoval v potresno ozemlje. Še prej pa je izdal ukaz, da smejo vsi vojaki, ki so doma iz potresnega ozemlja, nastopiti daljši dopust, da bodo v pomoč svojim domačim. Ban Zika Lazić je takoj odpotoval na lice mesta banskega svetnika Peruničiča, ko pa je zvedel še za drugi potres, pa še načelnika upravnega oddelka Petroviča. Dne 8. marca popoldne je ban Zika Lazić sam odpotoval na kraj potresa. Z istim vlakom so odpotovali tudi generala Katanič in Pavlovič, škopski župan dr. Milovanović in še drugi.

Potres je povzročil veliko paniko med prebivalstvom in precejšnjo zmedo v prometu. Na železniški progi pri Memirkapiji se je utrgal plaz in zasul progo, ki so jo mogli šele drugi dan zopet vzpostaviti, ko so raztrgli nakopičeno skalovje. Poškodovanih je tudi več železniških postaj in pošt-nih uradov in so se nekatere teh zgradb celo porušile. Telefonski in brzojavni promet je bil prekinjen, ker so se porušili drogovci in potrgale žice. Ker so se bali, da se bo v Strumici pošteno poslopje vsak čas porušilo, je pošta uprava postavila zasilni poljski telefon kar na Trgu Osvoboditeljev.

V nekaterih krajih so bile tudi ljudske žrtve, vendar pa do sedaj še ni mogoče ugotoviti natančnega števila, ker promet še ni popolnoma vzpostavljen, tako da so nekateri kraji še vedno odrezani od ostalega sveta.

Največ smrtnih žrtve je bilo v dojranskem okraju. O smrtnih žrtvah javljajo iz Demir Kapije, Pirave pri Valandovu, Mirovčev, Grčišta, Semenov, Stare banje itd. Najtežja sta bila prizadeta kraja Strumica in Valandovo, kjer je bilo 19 mrtvih, 28 težko ranjenih, 20 lažje ranjenih in 50 poškodovanih. Seveda so tudi drugod bili ranjeni.

Tudi okrog Valandova in Pirave se je razpočila zemlja in se še vedno neprestano trese. V vsem

prizadetem ozemlju se je porušilo veliko hiš in prebivalstvo v strahu pred novimi potresi prebiva na prostem. Negorčka banja severno od Gjevje-lje je popolnoma porušena. Na dan so bruhnili novi vreli. Skoraj popolnoma porušenihi je tudi nekaj drugih vasi. Oblasti so seveda takoj odposlale v prizadete kraje zdravniške s sanitetskimi materijalom, pomoč v kruhu in drugih živilih, pa tudi vojaška oblast je poslala tja vojaštvo v pomoč. Najtežje prizadeti so strumiški, valandovski, dojranski in gjevjejiški okraj.

Belgrad, 9. marca.

Seizmološki zavod na Tašmajdanu objavlja: »Nooč ob 1.51.18 se je ponovil z veliko močnejšo silo potres v daljavi 525 km južno in jugovzhodno od Belgrada z istim epicentrom kakor oni 7. marca t. l. ob 1.17.42. Maksimalno gibanje tal je bilo v Belgradu ob 1.51.18 in je znašalo nad 500 mikronov. Valovanje je trajalo 8 sekund. Sunki so bili tako močni, da so na vseh seizmografskih aparatih izskočile igle. Ta veliki katastrofalni potres je nadaljevanje stabilizacijskih procesov na jugozapadnih mejah in na podnožju Rodopa. V istem času odkriva potrese raznih seizmičnih blokov na tem delu Balkanskega polotoka, ki so se v veliki meri pričeli julija 1930 južno od Soluna na istem prostoru (kakor tudi najnovejši), žigar epicenter predstavlja seizmični blok med doljnimi tekoni Strume in doljnimi tekoni Vardarja; potem tudi aprila meseca leta 1904., kateri epicenter predstavlja seizmični blok med srednjimi tekoni Strume in srednjimi tekoni Vardarja.

Po dolgem odmoru od l. 1924. se je težišče preneslo v južno Bolgarsko, kjer sta bili julija meseca l. 1928. dve veliki katastrofi.

Najnovejši katastrofi od 7. in 8. t. m. pomenita, da se je težišče poslednjih premikanj rodopske mase preneslo na jugozapadne ogranke in bregove rodopske mase na seizmičnih blokih med doljnimi tekoni Meste in Strume in severno obalo Egejskega morja.

Sodeč po dosedanem seizmičnem tempera-

Skrivnosti puščave Gobi

Stockholm.

Znameniti švedski raziskovalec dr. Sven Hedin je, kakor znano, za nekaj časa prekinil svoje štiriletno potovanje po notranji Aziji ter se vrnil domov. Znameniti učenjak, ki je sedaj 66 let star, je organiziral svojo ekspedicijo v notranjo Azijo, ki je največja znanstvena ekspedicija te vrste. V njej sodeluje 25 švedskih in kitajskih strokovnjakov poleg večjega števila asistentov in pomožnih delavcev. Opremo in znanstvene aparate nosi več kamelskih karavan. Svojo ekspedicijo je razdelil v devet delov, k. vsaka po začetnem programu in po določeni zemljepisni smeri raziskuje sistematično doslej nepreiskane kraje notranje Azije in puščave Gobi. Na ta način je Sven Hedin preiskal notranjo Kitajsko, posebno pa puščavo ozemlje Gobi, ter dognal zanimive geološke, zemlje-

pisne, meteorološke, astronomske, rastlinske, živalske in narodopisne podatke.

V domovini je imel o dosedanjih rezultatih svoje ekspedicije več predavanj. Izdal pa je tudi zanimivo knjigo »Skrivnosti puščave Gobi«, v kateri popisuje štiriletno delo in uspehe na ozemlju, ki obsega 5 milijonov kvadratnih kilometrov.

Najbolj zanimiv rezultat Sven Hedinove ekspedicije je ta, da je odkril, da je Azija in ledeni dobi imela veliko Sredozemsko morje, od katerega je sedaj ostalo le jezero Lok-nor, ki pa svojo lego spreminja. Ena Sven Hedinovih ekspedicijskih na obrežju reke Ecingol našla celo literaturo iz perioda Han ter 50.000 predmetov, ki kažejo kulturo odnotnih prebivalcev v mlajši kameni dobi. V svoji knjigi pripoveduje Sven Hedin o ostankih prebivalstva, ki je tam živelo pred 5000 leti in od katerega morda izvira predpotopni človek, tako zvani Sinanthropus Pekinensis. Zanimiva so Sven Hedinova popisovanja lam in njihovih templjev. Dr. Hedin pravi, da se mu je pri ogromnih najdbah v puščavi Gobi skoraj zavrnilo v glavi, toliko važnih podatkov o rastlinstvu, živalstvu in tudi človeštvu iz predzgodovinske dobe je našel tukaj. Pri vsakem koraku je ekspedicija našla na sledove najznamenitejših dogodkov.

»Ko smo prodirali v neznano deželo,« piše dr. Hedin, »se nam je zdelo, kakor da bi naše oči brale vrsto za vrsto iz ogromne knjige in bi naš razum skušal razodeti besedilo, ki ga je težko razložiti in ki je deloma zabrisano.« Dr. Hedin daje vso čast svojim sodelavcem in sodelavcem ter skromno dodaja: »Njihova je zasluga, jaz sem doprinesel k tej ekspediciji le zadnja leta svojega življenja in izkušnje svojega 45 letnega raziskovanja po temnih azijskih stezah.«

Dr. Sven Hedin bo svoje raziskovanje nadaljeval.

hajal večer. Nastopila je noč. K sreči je pihal južni veter, sicer bi bil revež zmrazil. Jutro ga je našlo še v vedno istem stanju. Bil je že ves izžupan. Od časa do časa je omedleval. Okrog polnočnega je prišlo v bližino več smučarjev. Rad bi jih bil poklical na pomoč, toda njegove sile so bile tako izčrpane, da ni mogel na glas več govoriti niti se premikati.

K sreči so smučarji sami od daleč opazili v belem snegu črno piko. Prišli so bližje in so našli ponesrečenega nezvestnega ležati v sneženih masah. Ko so ga začeli reševati, se je od časa do časa zavedel za kratek čas. Smučarji niso imeli pri sebi primerne reševalne opreme, pač pa so videli, da je pomoč nujna, če hočejo reveža živga rešiti. S pomočjo svojih nožev so začeli rezati med tem zledenelo zgornjo plast in so končno ponesrečenca rešili. Prenesli so ga v dolino, kjer so ga oddali v bolnišnico. Njegovi udje niso zmrazili, pač pa bi bil v naslednji noči mož gotovo zmrazil, ker je med tem temperatura občutno padla.

Kranj

Obrtno gibanje. V Kranju in okolici dobro znana družabnika Majnik Ignac in Ivan Bitenc, ki sta doslej vodila skupno mehanično delavnico in trgovino koles, sta se pretekli teden sporazumno razšla. G. Ivan Bitenc je sedaj otvoril samostojno delavnico za splošno ključavničarstvo v bivših prostorih Jadransko-posavskih čevljarne. G. Majnik je pa ostal v starih prostorih.

Kmetjsko gibanje. Kranj ima močno zaledje in okoliško s izrazitim poljedelskim značajem. Zavedni poedinci in raznih vseh so uvideli moč kmeta v združništvu in so ustanavljali razne zadruge. Tako je bilo v kranjskem okraju doslej že 13 živinorejskih združ, zadnji čas se je ustanovila tudi v Velesovem, dalje mlekarске zadruge in podobno. Prav zadnji čas pa se je v Kranju ustanovila »Kmetijska zadruga«, kot nekaka gospodarska zbornica kranjskega okraja. Ta bo pomagala že obstoječim zadrugam, razširila svoj delokrog na vse panoge kmetijskega gospodarstva. Pisarna in skladišče bo v »Delavskem domu«.

Jesenice

Smuške tekme. 8. t. m. je bila prava zimska nedelja na Jesenicah. Snežilo je vso noč in z malimi izjemami ves dan. Zimski športniki so se zbirali na Jesenicah z najlepšimi upi. Vsakega smučarja so mikala razpisana darila Kr. ind. družbe na Jesenicah in jeseniške mestne občine, ki so bila namenjena zmagovalcem v alpski smuški tekmi. Ta tekma je bila gotovo ena najinteresnejših v letošnji sezoni bodisi glede terena bodisi glede višinske razlike. Vršila se je namreč na najlepšem gorskem pobočju karavanskih alp. Tekmovala je 39 tekmovalcev od 43 prijavljenih. Start je bil ob 13 na sedlu Ročce ob avstrijsko-jugoslov. meji, proga dolga 6 km, cilj je bil pri Sv. Križu nad Jesenicami; na cilj se je zbrala velika množica ljubiteljev zimskega sporta. Prvenstvo tekme je odnesel tovarniški uradnik Pavel Luckmann, tur. klub Skala, Jesenice, brat lanske leto smrtno ponesrečenega Wolfja. Drugo mesto je dosegel znani smučarski prvak Praček Ciril, aglini član Krekovega prosv. društva na Jesenicah in tudi član TKS; Tretje Katnič Lojze, TKS, četrti pa Cop Franc, Jesenice. Darila so bila razdeljena po tekmi v hotelu Triglav na Jesenicah.

Novo mesto

Zborovanje vinogradnikov. Kmečka zveza je sklicala pretekli teden večje število vinogradnikov iz novomeškega okraja na zborovanje, katerega se je udeležilo okrog 60 vinogradnikov iz raznih krajev. Od strani okr. načelstva sta zborovanju prisostvovala podglavar g. Krajšek in okr. referent za kmetijstvo g. Molosek. O krizi in vzrokih vinske krize ter o njeni rešitvi je poročal g. Flego, strok. učitelj za vinogradništvo in kmetijstvo na grški kmet. šoli. Po referatu se je razvila živahna debata, v katero so posegli razni vinorejci. Sklenilo se je tudi, da se pošlje na finančno ministrstvo tozadevna spomenica. H koncu je bil izvoljen pripravilni odbor za ustanovitev vinorejske zadruge, v katerega so bili med drugimi izvoljeni tudi gg. Ivan Košak, gostilničar, Janez Osolnik, Anton Globevnik in Josip Bevč.

Novo cerkveno klopi bo dobila smihelska cerkev baje že za veliko noč. Novih klopi je bila ta cerkev že res potrebna, ker stare niso, zlasti še zadnji čas, ko je cerkev na novo preslikana, kar nič več odgovarjale in niso bile z notranjino cerkve v nobenem skladu. Klopi dela, kakor smo izvedeli, kipar g. Radoslav Ažman in bodo prav umetniško rezljane.

Prvi koncert lačnega Šaljapina

Znani ruski umetnik, basist Fjodor Šaljapin, uživa danes čast in slavo sveta ter vse njegove dobrote. Ni pa bilo vedno tako. Tako-le popisuje svoje prejšnje življenje!

Star sem bil 17 let in sem imel neizrečeno dober tek. Le škoda, da v žepu nisem imel niti kopejke. Tedaj sem spoznal zvestega prijatelja, s katerim sva pozneje preživela marsikatero bridko, pa tudi veselo uro. Sprijateljila sva se pa na ta-le način: Lačen in zapuščen sem taval po petrograjskem Nevskem prospektu, ko me je srečal črno oblečen mož. Obstal je pred menoj, me pogledal in dejal: »Imenujem se Gregorij Izarov. Tvoj obraz se mi dopade. Če hočeš, pojdi z menoj, da bova skupaj pila v spomin na mojo pokojno ženo.« Nisem dolgo premišljal in sva šla na pokopališče, kamor je Izarov prinesel s seboj kruha in žganja. Ko sva jedla in pila, mi je moj prijatelj neprenehoma s solzami v očeh pripovedoval, kako dobra je bila njegova žena. Postal sem radoveden in sem ga vprašal: »Rad bi videl njen grob, kje pa je?« On pa je odgovoril: »Saj ni tukaj pokopana. Pokopana je le v mojem srcu. Včeraj mi je ušla. Zame je mrtva, pokopana.« Na tak tragikomičen način sva se spoznala.

Gregorij je bil dober deček. Imel je čeden, a šibek tenor, s katerim je včasih nastopal pri gostih imenitnih ljudeh, da se je sam navedel. Ko je jedel, je jedel za deset drugih, jedla je kar požiral

in jih dobro zalival. V zahvalo pa je svojim gostiteljem prepeval pesmi. Pri tem nikdar ni pozabil name. Včasih je odstavil ves žalosten svoj polni kozarec in dejal: »Kako lepo bi bilo, ko bi smel to-le pečeno kokoško deliti s svojim ubogim Lolom.« Začuden so ga pogledali gostitelji: »Kdo pa je Lola?« »Lola je star, bolan pes, ki me doma čaka.« Pri tem je tako lepo popisoval dobre lastnosti svojega psa, da so mu navadno vedno dali dovolj dobrih stvari s seboj. Prinesel je domov dobrih jedil na pretek in z njimi sva se dva dni mastila. Stari pes sem namreč bil jaz.

Zaman sva iskala zasluko, pa nisva obupala. Slednjič sva najela neke malo dvoranco, pravo beznico, neke sva iztaknila nekaj klavir, ki ni bil že uglasen Bog ve koliko časa, dobila spremeljevalca ter sva na svoj račun prvič nastopila na koncertu. Ko sva hotela pričeti, sva videla, da sedita v dvorani le dva obiskovalca, zelo slabo oblečena. Z ljubeznivim nasmehom sva stopila na oder, sva se jima poklonila in prijazno prosila: »Ce gospoda ne nasprotujeta, bi morda lahko še nekoliko počakali.« Godrnjav glas nama je odgovoril: »Kdo bo čakal! Ne onegavi tako! Začnita! Midva čaka, da bosta vidva končala in da zopet odneseva klavir.« Ni bilo dvoma, pri teh dveh obiskovalcih nisva imela umetniškega zaupanja. Tako se je končal najin prvi petrograjski koncert, nakar sva Petrogradu obrnila hrbet in odšla v Moskvo.

Velike poplave na Angleškem. Silne nevihte so zadnje dni povzročile na Angleškem velike poplave. Reka Temza je povsod prestopila bregove in poplavlja blizu ležeče kraje. Na sliki vidimo poplavo pri Putneyu.

Kulturni obzornik

Glasbene prireditve

KONCERT HUBADOVE ŽUPE.

V nedeljo, 8. t. m. je priredila Hubadova župa JPS o priliki svojega prvega letnega obnovega zbor pevski koncert, na katerem je pod vodstvom g. Z. Prelovca nastopilo trinajst v župi veljanih pevskih zborov, vsak s po dvema ali tremi skladbami. Sicer je že »Slovenski list« obširneje poročal o tem koncertu, pa naj tu pridemo še nekaj opomb.

Take pevske tekme so uredba, ki je zmožna dati pregled o stremiljenjih in stopnjah razvoja slovenskega petja. Petje moramo Slovenci dvigniti na prav dostojno višino, ker imamo za to material in talente. Ta koncert nam ni pokazal prave slike petja, v kolikor se goji na deželi, kar je prav škoda. Od trinajstih zborov jih je bilo, če štejemo kraven še Šiško in Moste, kar devet ljubljanskih, kar kaže na znatno cepitev moči, ki ni v prid osredotočenemu in smotnemu delu. V ostalem se vidi, da naši povprečni zbori goje petje bolj neka za zabavo, kakor pa da bi mislili na kako smotreno izpolnjevanje; skoroda bi se dali pri nas na prste pošteti pevovodje, ki bi bili sistematično izvežbali svoje pevce (imamo izborna Maroltovo Pevsko vadnico, katere vplivov pa skoro nikjer ne vidim) v intonaciji, vokalizaciji, ritmiki, dinamiki, prednašanju itd. Večina je ostala neke sredi elementarnih tehničnih vaj hitro zadovoljna s svojimi prvimi, majhnimi uspehi in se dalje ne izpolnjuje več. Treba bi bilo pevskih tečajev, ki bi po deželi širili resnično pevsko izobrazbo, organizirano, s sistemom in metodo. V Ljubljani pa naj bi se zbori manj copili — ali ne bi bil na mestu za reprezentanco nekaj celitne zbor, ki bi družil vse najboljše pevce iz vseh ljubljanskih društev za posebne prilike? Ali ne bi mogli Slovenci spraviti skupaj toliko discipline kakor Čehi?

Program je vseboval največ (7) Adamičevih skladb, potem Schwaba, Jenka, Zablachana, Zirovnik, Dobroniča, Marolta, Mirka, Pavčič-Molla, Mokranjca, Stolcerja, Ipavca, Lajovica, Jereba, Brajčiča, Gotovca, Puša, Biniškega in dr. Dolinarja. Kogojeva Barčica je izpadla. Kdovekako sodoben

ta program ni, vendar ni v njem efektnosti in cenosti, hvalabogu, nego solidna kvaliteta. Peli so zbori iz Hrastnika (D. Cander), Šiške (J. Novak), ljubljanski Slavec (M. Premič), močnanska zvezda (M. Avsenak), trboveljski Zvon (O. Moll), domžalske »Domžale« (F. Mavrič), ljubljanska Matica (M. Polič), Krakovo-Trnovo (A. Groebming), Celje (Segula P.), ljubljanska Sava (A. Grum), ljubljanski Zvon (Z. Prelovec) Cankar (K. Perko) in Ljubljana (dr. A. Dolinar). Med najboljšimi zbori moremo po tem koncertu poleg Matice, ljubljanske Zvona in Ljubljane pristeti še trboveljski Zvon, Krakovo-Trnovo, precej dobro so se odrezali tudi Celjani. Ostali so imeli ali neresno ali nekaj trema ali pa še premalo vaje oziroma so se lotili pretrdih orehov. S takšnimi tekami je treba nadaljevati. Poučne so zelo, za pevce in za občinstvo, vsekakor pa je treba večini sistematične pevske vzgoje in to v višjem smislu.

KONCERT PAVLE LOVŠETOVE.

V petek, dne 6. t. m. je dala v Filharmoniji pevski koncert ga. Pavla Lovšetova; na tem koncertu je uvedla na oder tudi svojo hčer Majdo Lovšetovo.

Priljubljenost, katero uživa ga. Lovšetova v Ljubljani, je dokazal ogromen obisk koncerta. Že davno pred začetkom koncerta je bila dvorana razprodana in so morali mnogi koncert opustiti. Posebno številno so obiskale koncert ljubljanske dame.

Lovšetova je izbrala program, o katerem trdi v intervjuu v Sl. Narodu, da ne bo za moderniste. Modernisti si mislijo stvar takole: nekdo živi v današnjem kulturnem toku, kak drugi pa je zaostal za današnjostjo ali pa ne živi s kulturnim tokom. No, program je pokazal Smetano, Čajkovskega, Novaka, malo poznane Lerouxa, Currana in Hamiltona, dalje Kienzla, Marxa, Gliereja, Schuberta, Verdija, Thomasa, Procha in Blecha. Potemtakem si je gospa izbrala program ne glede na današnji kulturni tok, ampak glede na to, kako ji ta ali ona pesem »pristoja«, njenemu grlu in njenemu okusu. Zaljubljeni to delajo skoro vsi umetniki in se stvar ne da preduragati. Najmanj s strani kritike. Grlu včasih pristaja tudi slabša glasba, kakor kak Večer na Nilu itd., pa kaj hočemo. Lovšetova je doživela ogromen aplavz, še preden je začela peti in za vsako pesmico je bila znova z aplavzom nagrajena. Njen lep in izborni izsolani

Srečno ušel banditom

Turin, v začetku marca.

Šele sedaj se je razvedela romantična zgodba, ki jo je doživel trgovec Bernardo, ko se je s svojim avtomobilom vračal iz gora blizu Aoste. Bilo je to proti koncu februarja. Delal se je že mrak, ko se je vozil Bernardo po najbolj samotni cesti med gorami in pri sebi nosil dnevni izkupiček več tisoč lir. V strahu za svoj denar in zase je kolikor mogoče naglo vozil, da bi ga noč v samotni polnoma ne zajela. Naenkrat je opazil na cesti pred seboj temno postavbo. Ko je privozil bližje, je videl, da je redovnica, ki ga s povzdignjenima rokama prosi, naj jo vzame na svoj avtomobil, ker jo je v tej samotni strah ponosil hoditi samo in mora ob pravem času biti v mestu. Bernardo je ustavil svoj avtomobil in redovnica je sedla poleg njega.

Ko sta se nekaj časa vozila, je Bernardo skrivaj pogledal svojo sosedo in videl, da so roke te redovnice vse prej kakor ženske, da so velike, močne in celo žuljave. Ubogi trgovec je od strahu postal kar trd. Hotel je začeti klicati na pomoč, pa je bila pot tako samotna, da bi ga nihče ne bil slišal. Naposled se je umiril in sledeče ukrenil. Ustavil je avtomobil, češ, da se je nekaj pokvarilo. Izstopil je in začel iskati okrog avtomobila napake. Potem je prosil redovnico, naj izstopi še ona ter mu pomaga iskati. Ženska se je sicer branila, pa ker jo je tako obupno prosil, je le izstopila. Prosil jo je, naj gre k zadnjemu kolesu, da pogleda tam, on bo pa spredaj gledal. Res se je dala pogovoriti. V istem hipu je Bernardo že bil na avtomobilu in je oddrdal z največjo brzino. Nekaj hipov nato je na samotni cesti srečal še dve redovnici, ki sta mu mahali, naj ustavi. Bernardo pa je dirjal naprej. Ko je prišel v bližino hiše, je pogledal na sedež poleg sebe in videl, da je redovnica pustila tam nabasano torbo. Odprl jo je in je našel v njej mesto mclitvenika samokres, dve bodalci, ključke, vitrihe, piščalko in drugo-tako orodje.

Oddahnil se je šele, ko je zagledal pred seboj luči domačega mesta. Strah pred razbojniki, ki se je skoraj nahajal že v njihovih rokah, je bil tako velik, da si Bernardo ni upal svojega doživljaja naznaniti policiji, ker se je bal maščevanja banditov. Pač pa je zaupal svoj strašni doživljaj svoji ženi, ki je poskrbela, da je kmalu zvedelo o tem vse mesto.

Dvajset ur v snegu

Bregenz, 7. marca.

Zadnje dni je napravil neki smučar iz Nemčije smučarsko partijo v gorovje Hochfrieschen. Na tej turi ga je doletela velika nesreča, iz katere se je le čudežno rešil. Ko se je vračal z vrhunca, se je za njim sprožil majhen plaz, ki pa je postal vedno večji, da mu smučar ni mogel uteči. Zaman je poskušal, da bi pobežnil pred njim ali zavil v stran. Naposled se je plazovje ustavilo in zdelo se je, da je nevarnost minula. Turi se stal pokonec, toda sneg mu je segel do prsi. Nad njim pa je sijalo toplo sonce. Poskušal je, da bi se izmotal iz sneženega obzema, pa se mu ni posrečilo. Smuč, privezane na nogah, so ga držale v snegu. Z rokami je začel odmetavati okrog sebe snežene mase, da bi se dokopal do smuč, jih osvobodil in se tako rešil. Toda ta trud je bil zaman, čeprav so mu že prsti krvaveli. Težke snežene plasti so ga vedno močnejše držale v svojem objemu, čim bližje je pri-

glas je zmagal, kakor vedno, čudovita je njegova večna svežina. Pa tudi glede smiselne interpretacije se ji ne da nič očitati. Njena gna, hčerka je pela Schuberta, Verdija in Prochevo koloraturne slike in variacije. Ima zelo lep glas in očividno precejšnjo šolo v petju in koloraturi, točno intonacijo v koloraturi tudi v najhitrejših tempih. Z uspehom se je uvedla v koncertno dvorano.

Na klavirju je pevki spremljal g. Marjan Lipovšek, violinski part k Večer na Nilu je sviral g. L. Pfeifer.

CHARPENTIER — LUIZA.

Po osmih letih smo v četrtek 5. t. m. zopet čuli nanovo naštudirano in nanovo zasledeno Luizo. Luiza znači v francoski glasbeni literaturi poizkus totalno naturalistične opere, h kakršni so stremeli tudi vsi italijanski veristi. Da bi bila to samo »reakcija« Francozov na »dramatizacijo« (pravi se: dramaturgo) nasproti Wagnerjev slog, kakor trdi zadnji »Gledališki list«, se ne da reči, zakaj od »Tristana« od impresionizma je majhen korak, od wagnerskih vodilnih motivov do simbolične motivike verzima istotako majhen korak, od wagnerijskega glasbodrme z ilustrativnim orkestrom pa do impresionističnega ilustrativnega orkestra v verističnem glasboromanu je pa še krajši korak. Edina resna razlika je razbitje stare operne arhitektonike s pomočjo rapodične kompozicije, nek skok dalje v harmoničnem oziru, v smer popolnega individualističnega impresionizma ter ostrejša naturalistika v snovi in slikanju.

Luizo zavede ljubezen do vročega življenja iz objema staršev, da stopi v blato. To je snov opere; njena čustvena sredstva tiče v tem, da se razgali obup staršev in se mu zoperstavi hrepeneča trma hčere, kateri konflikt rodi neko tragiko, iz katere pa ne izvira nič, zakaj entuzijazem ob prestavi »Pariz« (v glasbi vodilni motiv, ki veže vse skupaj v neko enoto) — zamota vse skupaj v neko romantiko, ki je tu radi šegetanja čustev samih na sebi. Libreto nam slika Pariz z njegove dobre in slabe strani, katerih obe nekako enako ceni, kakor je v smislu naturalizma — v življenju je dobro in slabo — razplet pa je romantično čustveno pobarvana tragika. Kaj nam ta zmes romantike pa naturalizma v današnjem času pomeniti more — to je pa skrivnost operne uprave, ki v časopisnih reklamah obljublja ljudem pri Luizi mišne melodije, napeto dejanje itd. Kakor je ope-

ra za L. 1900, ko je nastala, stilno značilna in glasbeno zelo močno delo, tako ne vemo, zakaj izdajati tolike vso te nove dekoracije itd. za stvar, ki smo jo notranje in zunanje že davno preživeli in če bi nam jo servirali v še tako novi obleki. Kdo bo trdil, da je današnji kulturni stremiljenjem potrebna neka romantika, naturalizma pa impresionizma? Bržkone ima tu operna uprava osamljeno stališče.

Pri izvedbi smo opazili pripravne dekoracije g. Uljančiča, ki so pristojale stilu opere. Režiser je bil g. dr. B. Gavella. Režiji se je poznalo stvarno povsem upravičeno stremiljenje po čim ostrejšem naturalizmu, ki se je kazalo v nizanju realističnih detajlov, vendar je tu omeniti dvojje. Najprej je problem popolnoma naturalistične opere — problem zase, kajti če stopnjujemo naturalizem do kraja, ne prenesemo več tega, da se prozaičen tekst — poje, torej dvigne večalmanj v nadnaravno sfero. Vsak, kolikoli misleč opazovalec je mogel čutiti nek prepad med popolnoma naturalističnim dejanjem tega »glasboromana«, pa med patosom in emfazo glasbe, ki je ta glasboroman interpretirala. V sled to neorganičnosti dela se zdi, da je bilo stališče režiserja težko, če posebej težko zato, ker naš povprečni operni pevec sploh ni zmožen pravcate realistične in psihološke utemeljenosti kakor njegov tovariš v drami, zakaj opera je vajena vse življenje nekega patosa v igri in petju, ki je pa realistični tuj. Tako smo videli v igri in deloma prednašanju nek boj med realistično pa med navajeno operno patetično šablono, ki je ostrejšega opazovalca nekoliko odbijal.

Orkester je naštudiral in vodil z njemu lastno preciznostjo g. Polič. Glavne vloge so peli ZL. Gjungenac - Gavella (Luiza), N. Španova (Mati), J. Gostič (Julien) in R. Primožič (Oče). Gospa Gjungenac je rešila svojo vlogo umetniški prav dostojno in želimo ji, da se ne bi doletela »usoda« boljših sopranistik, ki so ta leta v trumi zapustile našo opero (prim. intervju z gospo Lovšetovo v »Slov. Narodu« od 5. t. m.). Gosp. Gostič je izvrsten lirski tenor, da se le ne bi navadil razvad »velikih opernih pevcev«, ki si ne morejo kaj, da ne bi venomer emfatično pogrkovali in kolcali pri vstopih. V igri je morda še vedno premalo realistično za stil te opere. Gosp. Primožič je svojo nalogo lepo rešil, istotako N. Španova. Gledališče je bilo ob primieri dobro obiskano.

Dr. Stanko Vurnik.

L

II.

Alica ga je seznanila z njegovo novo vlogo. Pozorno jo je poslušal, ne da bi trenil. »Pojdem,« je obljubil preprosto. »V svoji mladosti sem bil boy pri gospodi Phillimore. V mojem srcu vedno še cvete kakor v starem vrtu spomin na dobroto, katere povrniti nikdar ni mogoče.« Opazil je, da so iz oči Alice Jordan privrele solze. »Življenje — kako puščoben vrt zablod bi bilo, ko bi v njem ne bilo onega, kar se imenuje hvaležnost.«

MALI OGLASI

Vseka drobna vrstica 1:30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas - 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iscejo

Starejša šivilja
bre po nizki ceni na dom.
A. G., Središka ulica 1,
Zelena jama.

Gospodična
18 let stara, absolutinja
4 razr. mešč. šole, išče
mesto blaginjske ali
kaj primernega. Vajena je
tudi trafike. Gre tudi na
deželo. Naslov v upravi
pod št. 2553.

Mlada dekle
išče mesta postrežnice,
gre tudi za začetnico na-
takarice ali sobarice. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 2554.

Ekonom
31 let star, absolvent vi-
narske šole, z večletno
izvrstno prakso v vseh
panogah kmetijstva, želi
primerno stalno službo.
Ponudbe pod »Upravnik«
na upravo.

Trgovski pomočnik
špecerijske stroke, s trg.
nad. šole, z znanjem slo-
venščine in nemščine, želi
mesta. Ponudbe na upra-
vo »Slovenca« v Ptuj.

Službodobe

Pekovski vajenec
iz poštene krščanske dru-
žine se sprejme. Oskrba v
hiši. Ponudbe na upravo
pod št. 2549.

Služkinjo
zdravo in močno, lepega
vedenja, išče manjša dru-
žina. Nastop po dogovoru.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 2555.

Pekovski vajenec
z vso oskrbo in služkinja
k dvema otrokoma se ta-
koj sprejmeta. Praprotnik
Tone, Jesenice.

Šolerja

za avtobus s kavicjo do
20.000 Din sprejem. Po-
nudbe na upravo »Slov.«
v Mariboru pod »Avto-
bus 20«.

Učenko

krščan, staršev, 14 letno,
z dvema razr. mešč. šole,
sprejem. Ponudbe pod
»Živilska trgovina« 2452
na upravo.

Vajenca za trgovino
krepkega in zdravega, s
primerno šolsko izobrazbo
in dobrega računarja
sprejme takoj Al. Lav-
renčič, Cerknica.

Zasluzek

Na kaj čakate?
Vi ste še vedno nezapo-
sleni! Drugi služijo že več
tednov s pomočjo našega
novega hišnega obrta.
- Pouk je brezplačen. Vam
je li težko napisati pi-
sma? Radi pošljemo ob-
širna navodila, ako pri-
ložite znamko za odgo-
vor. - Zadruga jugoslov.
pletača, Osijek.

Pouk

**Čamernikova
šolerska šola**
Ljubljana, Dunajska c. 36
(Jugo-avto). Prva oblast.
koncesionirana Prospekt
zastonj. Pišite ponil!

Objave

Preklic
Podpisani izjavljam, da
nisem plačnik za nobene
dolgovne, ki bi jih napra-
vila moja žena Nežka Za-
dražnik roj. Silar, Gozd 6.
Franc Zadražnik, Kranj.

Prav hitro le poteklo prvo leto —
za Zlatco se mamka trudi vneto.
Ljudje se veselijo ljubke male
in vsi o njej so polni blage hvale.

Kdor malo mater s hčerko občuduje,
bodočnost krasno mali prerokuje.
A mamka se zaveda da brez truda
le milo Zlatorog ustvarja čuda...

Oj zlata Zlatica — glas prave obred:
nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!
(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

Poizvedbe

Izgubil se je
11 mesecev star pes volč-
jak, sliši na ime Samo. -
Kdor kaj ve, naj sporoči
proti primerni nagradi v
Podutiku št. 9.

Vnajem

Pisarna
4 prostori in pritlikline, se
odda s 1. avgustom t. l.
v Dalmatinovi ulici 11.

Posredstva

**Znatne stavbne
prihranke**
dosežete, če Vam izvrši
načrte, proračune in nad-
zorstvo Tehnični biro
»Tehna«, Ljubljana, Mest-
ni trg št. 25/L.

Nova hiša
tri sobe, kuhinja, vrt, pri-
tikline, poleg cerkve v
mestu na Dolenjskem na-
prodaj. Pripravna je za
obrtnika ali vpokojenca. -
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 2530.

V večjem trgu
v Dravski dolini, 10 min.
od kolodvora, se zaradi
družinskih razmer prodaja
hiša z dobro idočo gostil-
no in mesarijo. Hiša stoji
sredi trga. Pri hiši se na-
haja kegljišče, ledenica,
klavnica in veliki hlevi. -
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 2551.

Prodaj
novo hišo z gospodarskim
poslopjem ob drž. cesti v
okolici Celja. - Obenem
prodajam tri stavbne par-
cele po zelo ugodni ceni
vsled premestitve. Dopise
je poslati na podružnico
»Slovenca« v Celju.

Hiša
hlev, šupa, drvarnica, vrt,
stavbna parcela se ugod-
no prodaja v Dravljah. -
Vselitev takoj. Poizve se
Jernejeva ulica 18, Ljub-
ljana VII, Pirnat L.

Stanovanja

Na stanovanje
hrano in vso oskrbo se
sprejme privatni gospod
s 1. aprilom za 550 Din
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 2556.

Opremljeno sobo
se odda takoj solidnemu
gospodu. Naslov v upra-
vi pod št. 2466.

Glasba

Klavirji
Preden kupite klavir, si
oglejte mojo bogato za-
logo prvovrstnih klavirjev.
Prodajam najceneje, na
najmanjše obroke, z ga-
rancijo. Najcenejša izpo-
sojevalnica! - Warbinek,
Gregorčičeva cesta št. 5,
Rimska cesta št. 2.

Kupimo

Fotoaparat
4,5x6 do 6,5x9 za plošče
s prvovrstno optiko, kupi-
m. - Ponudbe s točnim
opisom in ceno na upra-
vo »Slovenca«.

**Srečke, delnice,
obligacije**
kupi Uprava »Merkur«,
Ljubljana - Selenburgova
ulica 6, II. nadst.

**Vsakovrstno
zlato kupuje**
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Fotograficalno kamero
4,5x6 do 6,5x9, s prvo-
vrstno optiko, kupim. Po-
nudbe s točnim opisom in
ceno na upravo »Slov.«

Konja

za težko vožnjo, tudi
žrebca, najmanj 16 pesti
visokega, 6-9 let starega
kupi: Tovarna za klev v
Ljubljani.

Prodamo

Salonska suknja
lepa, naprodaj. Naslov v
upravi pod št. 2548.

Namočena polenovka
priznana najboljša — se
dobi pri I. Buzzolini, Lin-
garjeva ulica.

Otroška postelja
poceni naprodaj. Naslov v
upravi pod št. 2527.

Pozor, mizarji!
Vsakovrsten smrekov, ja-
vorjev, bukov, hrastov in
drug rezan les imam po
ugodnih cenah vedno v
zalogi.

Drva!

Lepa suha bukova drva
(polena). Suha hrastova
drva (krajniki in odpadki
od parketa). Suha smre-
kova drva (krajniki in
žamane) nudim po nizki
ceni v meterski dolžini
ali na kratko razžagano.
Dostavljeno na dom.

PAVEL BOŽNAR, lesna
trgovina, Polhov gradec.

Begonije
Gloksinije
Montbrecije
Iris

Amaryllis
Cana indica
Anemone
Tuberose
Dalijs

dobite pri Sever & Komp.,
Ljubljana, Gosposvetska
cesta 5. Gomolji so nam
pravkar dospeli. Pridite,
dokler imamo popolno
zalogo. Cenik brezplačno
na zahtevo.

Krožno žago
(električ. vrtilni tok) pro-
damo proti plačilu v lesu.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 2444.

Semenski oves
češki, in vsa druga polj-
ska in vrtna semena nudi
Sever & Komp., Ljublja-
na, Gosposvetska cesta 5

Puhasto perje
čisto čehano po 48 Din
kg. druga vrsta po 38 Din
kg. čisto belo gosje po
130 Din kg in čisti puh
po 250 Din kg. Razpoši-
liam po poštnem povzetju.
L. BROZOVIC — Zagreb,
Ilica 82. Kemična čistil-
nica perja.

Kravate

majice, srajce, spodnje
hlače, nogavice, igrače,
žlice itd. — Ig. Baloh,
Maribor, Vetrinjska 18.

Gostilna Tomšič
vis-a-vis sv. Jakoba cer-
kve nudi najboljši cviček,
jeruzalemski in Turško-
vrhčan.

Foto Holynski
ustreže vsakemu z do-
brim delom in nizkimi
cenami. Ljubljana, Du-
najska c. 6 Podružnica:
Moste.

Koruzo za krmo
oddaja najceneje
veletirgovina žita in moka
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Razpis

»Železniška družina«, stavbena in kreditna zadruga,
r. z. z o. z. v Ljubljani, poslovalnica v Mariboru

razpisuje ofertno
licitacijo

za kompletno zgradbo cca. 40 eno- in dvodružinskih stanovanj-
skih hišic v Mariboru ob Betnavski cesti. Načrti, proračuni in
tozadevni pogoji se od današnjega dne dobe proti plačilu
100 Din na Betnavski cesti št. 44, kamor je tudi predlagati
ponudbe, in sicer najpozneje do 20. marca 1931, 12. ure v
zaprtih kuvertih z označbo »Ofertna ponudba za gradbo sta-
novanjskih hiš Železniške družine v Mariboru«.

Poslovni odbor.

Globoko užaloščeni naznanjamo, da je naš nad vse ljub-
ljeni soprog, oče, sin, brat in svak, gospod

Bojan Smerkolj

član Narodnega gledališča v Ljubljani

v nedeljo, dne 8. t. m. po kratki in mučni bolezni, za vedno
zatisnil svoje oči.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v sredo, dne
11. t. m. ob 4 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnice.

Maše zadušnice se bodo brale v soboto, dne 14. t. m. ob
osmih v novi šišenski cerkvi.

V Ljubljani, dne 8. marca 1931.

Žalujoči ostali.

Vsak ribič preden si izpo-
polni svoje pri-
prave za ribolov,
naj si ogleda zalogo vseh ribarskih potrebščin pri
**Albin Šilrer, puškar :: Ljubljana, Gospo-
svetska cesta 12, poleg restavracije „Novi svet“.**
Za najboljše blago — najnižje cene!

Naša srčno ljubljena hčerka, oziroma sestra, svakinja in
teta, gospodična

Albina Verdnik

učenka meščanske šole pri šolskih sestrah v Mariboru

je v nedeljo, dne 8. marca 1931 ob pol 1 zjutraj po kratki za-
vratni bolezni, previdena s tolažili svete vere, v 15. letu svoje
dobe, bogu vdano umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v torek, dne
10. marca 1931 ob 15 iz kapele mestnega pokopališča v
Pobrežju pri Mariboru.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 11. marca 1931 ob
pol 9 v frančiškanski župni cerkvi.

Maribor, Meža, Dravograd, Škoplje, Sv. Martin, 9. mar. 1931.

Ivan in Katarina Verdnik, starši.

Katarina in Danica Verdnik, Romana Škof roj. Verdnik, Vilica
Milutinović roj. Verdnik, sestre. Franc Škof, Josko Milutinović,
Albert Verdnik, svaki. Pepi, Franci, Ivo, Bato, Dragica, Berti,
Slavica in Mirko, vnuki.

Brez posebnega naznanila. Mestni pogrebni zavod Maribor.

Aviotaksi I. UDOVC

Novo mesto 62

Kličite telefon št. 8.

„Philips“
radio aparate

tudi na 12 mesečne obroke
dobite pri trvdki

Engl. A. Sin,

podružnica Ljubljana,
trgovina koles, šivalnih stro-
jev »Minerva« in vseh nado-
mestnih delov.

IVO MAROLT, uradnik Ljubljanske kreditne banke v Mariboru, naznanja, da je
njegova iskreno ljubljena mati oziroma sestra in teta, gospa

Ivana Marolt

dne 9. t. m., previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v sredo, dne 11. marca 1931 ob dveh popoldne izpred mrtvašnice
Stara pot št. 2 na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 16. marca 1931 ob 8 zjutraj
v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Ljubljana-Maribor, dne 9. marca 1931.

Brez posebnega naznanila.

Mestni pogrebni zavod.

Kleparskega
preddelavca

ki je bil že zaposlen v velikih industrijskih
podjetjih, samo prvovrstno moč, išče neka
velika kleparska tovarna. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod št. 2541.

Rane in kožne bolezni

razpokline, brazgotine, srbež, izpuščaje, razjede
od potu in vlage, volka od hoje, zlasti pri otrocih,
hraste, opekline in ozebljine zdravi in po redni
uporabi preprečuje splošno znana Bartuličeva

ZDRAVILNA MAST,

ki jo proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanov-
ljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlat-
ko Bartulič, Zagreb, Jelatičev trg 20. — Cena
skatljice 10 Din. — Dobi se v vsaki lekarni.